
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

**A Vidékfejlesztési Program keretében nyújtott
uniós támogatások célzott ellenőrzése**

2024.

24019

www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

**A Vidékfejlesztési Program keretében nyújtott
uniós támogatások célzott ellenőrzése**

2024.

24019

www.asz.hu
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK
dr. Windisch László
ELNÖK
elnök

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG:

**ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI SZINTJÉT ELLENŐRZŐ
IGAZGATÓSÁG**

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓ:

SINKÁNÉ DR. CSENDES ÁGNES igazgató

ELLENŐRZÉSVEZETŐ:

HUSZÁR ANNA ellenőrzésvezető

Jelentéseink az interneten a
www.asz.hu címen olvashatók.

IKTATÓSZÁM: EL-4077-001/2024

TÉMASZÁM: 2691

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V1035

TARTALOMJEGYZÉK

■ AZ ELLENŐRZÉS ALAPADATAI	5
■ AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS TERÜLETE	7
■ ÖSSZEFOGLALÁS	10
■ AZ ELLENŐRZÉS FÓKUSZKÉRDÉSEI	13
■ MEGÁLLAPÍTÁSOK	14
■ JAVASLATOK.....	30
■ MELLÉKLETEK.....	31
I. sz. melléklet: Értelmező szótár.....	31
II. sz. melléklet: Az ellenőrzött szervezetek jegyzéke.....	35
III. sz. melléklet: Ellenőrzési kritériumok	36
IV. sz. melléklet: Az ÁSZ által ellenőrzött 20 projekt és ezek főbb adatai	38
V. sz. melléklet: A támogatási kérelmek ellenőrzési és elbírálási ideje a 20 projektnél.....	39
VI. sz. melléklet: Határidőtúllépés a kifogások elbírálásában a 9 releváns projektnél	40
VII. sz. melléklet: A változásbejelentéseket érintő határidő túllépések a releváns 7 projektnél.	41
VIII. sz. melléklet: A kifizetési igényléseket érintő határidő túllépések a releváns 7 projektnél.	42
IX. sz. melléklet: A támogatói okirat jogerőre emelkedésének és az abban szereplő mérföldkövek dátumainak bemutatása a beszámolási kötelezettséggel érintett 7 projektnél.....	43
X. sz. melléklet: A projekt-megvalósítási helyszínek és a tervezett erdei közjóléti létesítmény főbb adatai a 9 támogatott projektnél.....	44
■ FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK	45
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	56

AZ ELLENŐRZÉS ALAPADATAI

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a Miniszterelnökség, illetve az Agrárminisztérium, mint irányító hatóság¹ és kifogást elbíráló szerv², valamint a Magyar Államkincstár, mint kifizető ügynökség³ és közbenső szervezet⁴ részéről a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett VP4-8.5.2-17 kódszámú „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című pályázati felhíváshoz kapcsolódó pályázati rendszer kialakítása, valamint az abból nyújtott támogatásokról való döntés, a támogatások kifizetése és felhasználásának ellenőrzése megfelelő volt-e.

AZ ELLENŐRZÉS TÍPUSA

Megfelelőségi ellenőrzés

AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAK

2016. június 1-től 2023. szeptember 30-ig tartó időszak.

AZ ELLENŐRZÉS TÁRGYA

Az ellenőrzés kiterjedt a VP4-8.5.2-17 „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című szakmai program vonatkozásában a kialakított pályázati rendszernek, a támogatási kérelmekről való döntésnek, a támogatások kifizetésének és az ellenőrzési tevékenység ellátásának megfelelőségére.

AZ ELLENŐRZÉS JOGALAPJA

Az ellenőrzés jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdés és az 5. § (2)-(3) bekezdés előírásai képezték.

AZ ELLENŐRZÉS MÓDSZERE

Az ellenőrzést a nemzetközi standardokat irányadónak tekintve az ellenőrzési program szempontjai, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályok és módszertanok figyelembevételével végezte az ÁSZ⁵.

Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése az ellenőrzött szervezetek által rendelkezésre bocsátott dokumentumokra és adatokra alapozva, továbbá megfigyelés, szemle (szemrevételezés), kérdésfeltevés (információkérés), valamint elemző eljárás útján történt.

Az ellenőrzés lefolytatásához az ellenőrzött szervezetek a tanúsítványok kitöltésével, valamint az ÁSZ által kért dokumentumok, adatok, információk megküldésével szolgáltattak adatokat.

Az ellenőrzési bizonyítékként felhasználható adatforrások közé tartoztak egyrészt az ellenőrzéshez kért dokumentumok, adatforrások, a nyilvánosan hozzáférhető adatok, dokumentumok (www.palyazat.gov.hu és a www.mvh.allamkincstar.gov.hu oldalakon), másrészt adatforrás volt még minden, az ellenőrzés folyamán feltárt, az ellenőrzés szempontjából releváns információt tartalmazó dokumentum.

A támogatási kérelmekről való döntés, a támogatások kifizetésének és az ellenőrzési tevékenység ellátásának megfelelőségét 11 véletlen és 9 kockázat alapú mintavételi eljárással kiválasztott támogatási kérelem tekintetében ellenőrizte az ÁSZ. A tények feltárása és azok összegzése során a megállapítások az ellenőrzött támogatási kérelmekre/projektekre vonatkozóan kerültek megfogalmazásra.

A támogatói okirattal rendelkező projektek megvalósítása a számvevőszéki ellenőrzés megkezdésekor (2023. július 25.) különböző szakaszban tartott. Az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének lezárásáig (2023. szeptember 30.) egy kedvezményezett esetében került sor a projekt fizikai befejezésére és pénzügyi zárására. Erre figyelemmel az irányító hatósági feladatokat ellátó Agrárminisztérium és a kifizető ügynökségi/közbenső szervezeti feladatokat ellátó Kincstár⁶ feladatellátását 2023. szeptember 30-ig ellenőrizte az ÁSZ.

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS TERÜLETE

Magyarország 2014-2020-ra vonatkozó Vidékfejlesztési Programja – amelyet 2015. augusztus 10-én fogadott el az Európai Bizottság, és azóta többször módosításra került – meghatározza a 7 éves uniós költségvetési periódusban Magyarország számára elérhető összesen 4,2 Mrd EUR (3,4 Mrd EUR uniós és 737 M EUR nemzeti társfinanszírozási) költségvetési forrás felhasználásának prioritásait. A forrásokat az Európai Unió hat vidékfejlesztési prioritásával összhangban kell felhasználni.

A Vidékfejlesztési Program 4-es prioritás „8.” intézkedéséhez tartozó VP4-8.5.2-17 kódszámú „*Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése*” című pályázati felhívást erdőgazdálkodók számára, a magyar erdők közjóléti, turisztikai funkciójának fejlesztése, az erdők közjavainak minden erdőlátogató számára ingyenesen történő elérésének megvalósítása érdekében hirdették meg 2017. március 29-én. Erdőgazdálkodónak minősül az erdő tulajdonosa vagy az erdőgazdálkodási tevékenységet folytató jogszerű használó is. A támogatási kérelmek benyújtási határideje 2017. május 31. – 2018. április 13. közötti időszak volt. A pályázati felhívás szerint a kitűzött cél: „*A fejlesztések megvalósulása esetén a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővül.*” Két célterületre lehetett pályázni: 1. célterület erdei pihenőhely kialakítása vagy továbbfejlesztése, 2. célterület erdei kirándulóhely és településkörnyéki kirándulóhely kialakítása vagy továbbfejlesztése volt. A pályázati felhívás 4. számú mellékletében a két célterület tekintetében meghatározták az egyes kategóriákban (alap, közepes, emelt, emelten túlmutató) elvárt berendezés-tartalmakat. Erdei kirándulóhely esetén például az alap tartalomnál (4 db erdei bútorgarnitúra, 4 db pad, 1 db tájékoztató tábla, 2 db tűzrakóhely, 1 db védőház) elvártakon túl kettővel több tűzrakóhelyet, 2-2 db erdei játszószer és tornaszer, 10 db kerékpártámaszt, 3 db interaktív tájékoztató táblát és 2 db illemhelyet kellett létesíteni az emelt berendezés-tartalomhoz. Erdei kirándulóhely esetén lehetőség volt az emelt berendezés-tartalomnál többet tartalmazó, egyedi engedéllyel rendelkező berendezéseket is megvalósítani. (Ilyen volt pl.: a lombkoronaösvény.) A támogatás feltétele volt, hogy a projektmegvalósítás befejezésétől számított 5 évig a támogatást igénylő biztosítja az erdei közjóléti berendezések ingyenes látogathatóságát, a berendezések megfelelő állapotban tartását, megközelíthetőségét és környezetének rendezettségét.

A forrás biztosítására az EMVA⁷ és a hazai költségvetés társfinanszírozásában került sor, a pályázati felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 1,61 Mrd Ft volt. A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás, mértéke 80% volt. A projekt megvalósítására a kedvezményezetteknek a támogatói okirat hatálybalépését követően 24 hónap állt rendelkezésre.

Az **irányító hatóság** a pályázati felhívás összeállításakor és meghirdetésekor a Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága volt, majd 2018. május 22-től – a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet erejénél fogva bekövetkezett jogutódlás miatt – az Agrárminisztérium Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága lett. Az 1305/2013/EU rendelet alapján az irányító hatóság a vidékfejlesztési műveletek irányítására és végrehajtására kijelölhet egy vagy több közbenső szervezetet, ugyanakkor továbbra is kizárólag az irányító hatóság felel a feladatok irányításának és végrehajtásának hatékonyságáért, valamint szabályszerűségéért. Az 1305/2013/EU rendeletben biztosított lehetőséggel élve az irányító hatóság igénybe vett **közbenső szervezetet**, amely először a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal volt, majd 2017. január 1-jétől a Kincstár kapta meg a közbenső szervezettel és a kifizető ügynökséggel járó feladatokat a 2016. december 31-ével beolvadásos különválással megszűnő

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivataltól, általános jogutódlással. A Kincstár kijelölt közbenső szervezetként az irányító hatóság nevében, annak felügyelete mellett és felelősségi körébe tartozóan hajtotta végre a közbenső szervként ellátandó feladatokat. Az átruházott feladatok közé tartozott többek között a támogatási kérelem tekintetében a jogosultsági feltételek ellenőrzése, a hiánypótltatás, a rangsorállítási javaslat elkészítése, a támogatási döntések rögzítése az IIER⁸-ben, a támogatási jogviszony folyamatos figyelemmel kísérése. Emellett a Kincstár a Vidékfejlesztési Programok akkreditált **kifizető ügynökségi** feladatait is ellátta, amely feladattal összefüggésben a hivatali szervezet vezetőjének a – Kincstár elnöke által szakmai kérdésekben nem utasítható – mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettes minősül. Az irányító hatóság az EMVA keretében biztosított uniós források kezeléséért és kontrolljáért, a kifizető ügynökség az EMVA kiadásokkal való gazdálkodásért és azok kontrolljáért felelős. A tanúsító szervezet 2017. február 3-ig az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság volt, 2017. február 4-től a KPMG könyvvizsgáló, adó- és üzleti tanácsadó cég. A támogatást igénylő vagy a kedvezményezett a kifizető ügynökség, illetve az irányító hatóság döntése ellen az agrárminiszternek címzett kifogást terjeszthetett elő. A kifogás elbírálása során az agrárminiszter nevében és megbízásából az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya járt el, mint **kifogást kezelő szerv**. A programok végrehajtásának minőségét európai uniós előírások alapján a Vidékfejlesztési Programok Monitoring Bizottsága nyomon követte, amelynek feladata volt – többek között – véleményt alkotni a finanszírozott műveletek kiválasztási szempontjairól. A Monitoring Bizottságnak állandó, tanácskozási joggal rendelkező tagja az Európai Bizottság.

A pályázati rendszer kialakításának ellenőrzése keretében a Vidékfejlesztési Program 8.5.2 „*Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése*” című művelet és a VP4-8.5.2-17 „*Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése*” című pályázati felhívás közötti összhang ellenőrzésére, továbbá a pályázati felhívásnak az 1305/2013/EU rendeletnek⁹ való megfelelése ellenőrzésére került sor az erdei ökoszisztémák környezeti értékének növelését célzó beruházásokkal szembeni követelmények tekintetében. Emellett a jogszabályok által előírt együttműködési megállapodások meglétét és a támogatások odaítéléséhez, nyújtásához kapcsolódó gazdálkodási jogkörgyakorlók kijelölését is ellenőrizte az ÁSZ.

A pályázati felhívásban meghatározott támogatási jogcímet, valamint az irányító hatóság és a közbenső szervezet/kifizető ügynökség feladatát a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet határozza meg. EMVA források esetén a Támogatási rendelet¹⁰ 55. §-a, valamint az 1. melléklete 97/A. és a 209/A. pontja értelmében, a Támogatási rendelet meghatározott fejezetei és pontjai esetében az irányító hatóság megjelölésén a kifizető ügynökséget (is) kell érteni.

A VP4-8.5.2-17 kódszámú pályázati felhívásra 63 támogatási kérelem érkezett, amelyek feldolgozására, majd a támogatások lebonyolítására és ellenőrzésére az IIER-ben került sor. A projektmegvalósítás 12 kedvezményezett (1 önkormányzat, 2 gazdasági társaság és 9 magánszemély) részéről kezdődött meg 2019. év végétől, amelyre az irányító hatóság támogatói okiratokkal összesen 546,2 M Ft értékben kötött le forrást. Az eredetileg tervezett keretösszeg több mint 66%-a átcsoportosításra került más pályázati felhívásra.

A pályázatokról való döntés megfelelőségének ellenőrzéséhez összesen 20 (11 nyertes és 9 nem nyertes) támogatási kérelem esetében került sor a jogosultság, a tartalmi értékelés, nyertes pályázat esetén a támogatói okirat, illetve a támogatói okira irányuló változásbejelentések ellenőrzésére. Az ellenőrzés kiterjedt a kifogáskezelések szabályszerűségére is.

A támogatások kifizetésének ellenőrzése során a projektet megvalósító 9 magánszemély erdőgazdálkodó kedvezményezett által benyújtott (előleg/időközi/záró) kifizetésre irányuló kérelmek teljesítésének szabályszerűségét ellenőrizte az ÁSZ.

A szabálytalanságok megelőzése érdekében a közbenső szervezet feladata a támogatási kérelmek benyújtását követően a támogatási kérelem adatai helyénvalóságának ellenőrzése, valamint a támogatói okirat kibocsátását megelőzően az előzetes helyszíni szemlék lefolytatása a beruházási jellegű projektek támogatói okiratainak megalapozásához. A kifizető ügynökségnek az éves helyszíni ellenőrzési tervben kockázati alapon meghatározott és lefolytatott helyszíni ellenőrzéseken, illetve helyszíni szemléken túl – jogszabály alapján – legalább egy alkalommal fel kell keresnie a beruházás helyszínét a beruházás megvalósulásának ellenőrzése céljából. Más eljárási cselekmények esetében a helyszínen történő ellenőrzést csak lehetőségként rögzíti a jogszabály. A szemléket, valamint az ellenőrzéseket a Kincstár és a megyei kormányhivatalok végzik megállapodások alapján. Mivel a projektek megvalósítása az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének lezárásakor még folyamatban volt, a beruházás helyszínének legalább egy alkalommal történő felkeresésére valamennyi projekt esetében nem kerülhetett sor.

Az ellenőrzési tevékenység tekintetében az ÁSZ a kifizető ügynökségnél a kedvezményezettek szakmai beszámolási kötelezettsége teljesítésének ellenőrzését, valamint a projektek tekintetében fennálló helyszíni ellenőrzési kötelezettség teljesítését ellenőrizte. Az irányító hatóság közbenső szervezetre vonatkozó ellenőrzési kötelezettsége teljesítésének ellenőrzésére nem került sor.

A Kincstár adatszolgáltatása alapján a számvévesztési ellenőrzéssel érintett kedvezményezetteknek 2023. szeptember 30-ig 60,8 M Ft összegben fizettek ki támogatást. Az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének lezárásáig egy kedvezményezett esetében került sor a projekt fizikai befejezésére és pénzügyi zárására.

ÖSSZEFOGLALÁS

A magyar erdők közjóléti, turisztikai funkciójának fejlesztését, illetve annak keretében lombkoronasétány-beruházást támogató VP4-8.5.2-17 kódszámú „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című pályázati felhíváshoz kapcsolódóan az ÁSZ terven felüli ellenőrzést folytatott le. A felhívással érintett támogatás Magyarország 2014-2020-ra vonatkozó Vidékfejlesztési Programjához kapcsolódik, mellyel összefüggésben számvevőszéki ellenőrzésre korábban nem került sor.

A vidékfejlesztési program megvalósításában a Miniszterelnökség, illetve az Agrárminisztérium irányító hatóságként és kifogást elbíráló szervként vettek részt. A Kincstár a pályázatokról való döntés folyamatában az irányító hatóság nevében, annak felügyelete mellett és felelősségi körébe tartozóan közbenső szervezeti feladatokat látott el. Emellett a Kincstár a támogatások kifizetése és ellenőrzése kapcsán kifizető ügynökségi feladatokat is végzett.

A **Miniszterelnökség, mint irányító hatóság** a pályázati rendszer kereteit kialakította, ugyanakkor a pályázati felhívás részleteit érintően meghatározott kiválasztási kritériumok nem támogatták kellően az uniós előírások teljesülését, a kitűzött célok megvalósítását. Az irányító hatóság nem határozott meg olyan – a projekt funkcionalitását és annak fenntarthatóságát biztosító – követelményeket, mint a megvalósítási hely elérhetősége, területi koncentráltasága, az erdők természetes adottsága, az erdőgazdálkodás üzemmódja, a fák vágásérettsége. Ezek hiánya miatt

- a támogatott 9 projektből 7 esetében a projekt megvalósítási helyszínei a diverzifikált erdei ökoszisztémájú és biológiai sokféleséggel bíró természetes erdőrészek helyett monokultúrás, mesterségesen telepített akácospól álló erdőrészek lettek;
- a támogatott projektek helyszínei Hajdú-Bihar Vármegyében, azon belül pedig néhány településre koncentráltak;
- a támogatói okirat hatályba lépését követően 2 kedvezményezett esetében a megvalósítás helyszínén tarvágás történt (a 3. és a 8. projektnél).

Mindezek következtében **a pályázati felhívásban megfogalmazott cél nem teljesülhet maradéktalanul, a projektek keretében megvalósuló erdei közjóléti létesítmények csak korlátozott mértékben járulnak hozzá a magyar erdők közjóléti funkcióinak bővítéséhez.**

A pályázatok elbírálása és a projektek megvalósítása során jellemző volt a jogszabályban előírt határidők be nem tartása, az egyszeri hiánypótlási lehetőségre vonatkozó rendelkezés figyelmen kívül hagyása, a támogatási kérelmek egységes elvek szerinti elbírálásának megsértése, és a projektmegvalósítás nyomon követésének elmaradása.

Az **Agrárminisztérium Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága, mint irányító hatóság** tevékenységében több szabálytalanságot tárt fel az ÁSZ ellenőrzése:

- késedelmesen bocsátotta ki a támogatói okiratokat 9 támogatást igénylőnek;
- változás kezelését szolgáló intézkedést nem kezdeményezett azon 6 kedvezményezett esetében, ahol a mérföldkövek teljesítési határideje a támogatói okirat hatálybalépésekor már lejárt;
- határidőn túl hozott döntése hozzájárult ahhoz, hogy 1 kedvezményezett lemondott a megítélt támogatási összegről, mert a projektet a közel 2 évvel korábban tervezett költségeken nem tudta volna megvalósítani.

Az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az **Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya, mint kifogást kezelő szerv** tevékenységében több szabálytalanságot tárt fel az ÁSZ ellenőrzése:

- késedelmesen járt el a kifogások elbírálása során;
- nem egységesen járt el a kifogások elbírálása során az egyszeri hiánypótlás tekintetében.

A **Kincstár, mint közbenső szervezet** feladatellátása a pályázatok elbírálási szakaszában az alábbiak tekintetében szabálytalan volt:

- a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzését több hónapos késéssel folytatta le;
- az egyszeri hiánypótlási lehetőségre vonatkozó rendelkezés ellenére 12 támogatási kérelmet többször hiánypótlottatott.

A **Kincstár, mint kifizető ügynökség** feladatellátása a projektek megvalósításának szakaszában az alábbiak tekintetében szabálytalan volt:

- 5 projekt esetében a támogatások kifizetése során két alkalommal szólította fel hiánypótlásra a kedvezményezettet;
- a támogatások kifizetése során a hiánypótlási felhívásokat 6 projekt esetében késedelmesen küldte el, 5 projekt kifizetési kérelméről nem határidőben döntött, illetve 1 projekt esetében – annak időszerűsége ellenére – a számvevőszéki ellenőrzés lezárásáig nem döntött;
- 4 projekt tekintetében a támogatásokat a jogszabály által előírt határidőt követően fizette ki;
- 5 projekt fizikai előrehaladását, különösen a mérföldkövek – és az ezzel járó beszámolási kötelezettség – teljesítését nem követte nyomon;
- 2 projekt esetében a beszámoló benyújtásának elmulasztása ellenére nem függesztette fel a támogatás folyósítását.

A számvevőszéki ellenőrzés keretében sor került a Nyírmártonfalván megvalósuló, sajtófigyelmet kapott 3. projekt ellenőrzésére is. A projekt esetében az irányító hatóság a támogatói okiratot 2023 júliusában visszavonta, mivel a projekt megvalósítási helyszínéül szolgáló erdőrészletben történt tarvágás következtében a megépített erdei közjóléti létesítmény (lombkoronaösvény) a továbbiakban nem tudta betölteni a kedvezményezett által a támogatási kérelemben vállalt funkcióját. Az ÁSZ a projektmegvalósítás ezen kockázatát még a számvevőszéki ellenőrzés előkészítése során jelezte a Kincstárnak és javasolta a támogatás kifizetésének felfüggesztését a számvevőszéki ellenőrzés lezárásáig. A Kincstár az ÁSZ jelzését figyelembe vette, az érintett projektben kifizetés nem történt. (A másik tarvágással érintett projektnél a kedvezményezett elállt a szerződéstől, kifizetés a projektben nem történt.)

Az Agrárminisztérium a jelentéstervezet megállapításaira tett észrevételében arról tájékoztatta az ÁSZ-t, hogy több intézkedést is tett az ügyintézési határidő csökkentése érdekében, valamint az 1., 2., 4., 5., 6., 7., 9., 14., 17. projektek kapcsán mind a támogatási kérelemben foglaltak ellenőrzése mind a közbeszerzési eljárások esetleges szabálytalanságainak feltárása érdekében szabálytalansági eljárást indított. Ezzel az ÁSZ megállapítása az ellenőrzés során már hasznosult.

A Vidékfejlesztési Program 8.5.2 *Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti, turisztikai funkcióinak fejlesztése* műveletre megfogalmazott VP4-8.5.2-17 kódszámú **pályázati felhívásban megfogalmazott cél teljesülését akadályozta**, hogy a korábbi irányító hatóság, a Miniszterelnökség nem elég körültekintően és gondosan fogalmazta meg a pályázati felhívást, az Agrárminisztérium nem felelősen és nem határidőben döntött a támogatási kérelmekről, a Kincstár a projektek nyomon követését és helyszíni ellenőrzési tevékenységét nem

megfelelően végezte. A támogatói okiratok kiadására és ezáltal a projektek megvalósítására negatív hatással voltak a Kincstár feladatellátásában és az irányító hatósági szerepkörben bekövetkezett változások.

Az Európai Unió források pályáztatási és megvalósítási szakaszában a jogszabályban előírt határidők figyelmen kívül hagyása, és ezáltal a projektek időbeli elhúzódása kockázatot hordoz a 2014-2020-as uniós ciklus keretében támogatott projektek időben történő megvalósíthatóságában, ezáltal veszélyezteti az EU-s támogatások abszorpcióját. A támogatásokról való döntésekkel kapcsolatos szabálytalanságok miatt felmerül annak kockázata, hogy az Európai Bizottság nem hagyja jóvá a támogatott projektek finanszírozását, így a kifizetett támogatások a hazai költségvetést fogják terhelni.

AZ ELLENŐRZÉS FÓKUSZKÉRDÉSEI

---

1. – *A pályázati rendszer kialakítása és a pályázatokról való döntés megfelelően történt-e?*

---

2. – *A támogatások kifizetése szabályszerűen történt-e?*

---

3. – *Az ellenőrzési tevékenység ellátása megfelelő volt-e?*

MEGÁLLAPÍTÁSOK

---

1. A pályázati rendszer kialakítása és a pályázatokról való döntés megfelelően történt-e?

Összegző megállapítás Az irányító hatóság a pályázati rendszer kereteit kialakította, ugyanakkor a meghatározott kiválasztási kritériumok nem kellően támogatták az uniós előírások teljesülését. A pályázatokról való döntés nem volt megfelelő az egyszeri hiánypótlási lehetőségre vonatkozó rendelkezés megsértése és a támogatási kérelmekről hozott döntés késedelme miatt.

Együttműködési megállapodások megkötése

A Miniszterelnökség és a Kincstár között létrejött, 2017. január 1-jétől hatályos, határozatlan időre szóló együttműködési megállapodásban részletezett kifizető ügynökségi feladatok összhangban vannak a Támogatási rendeletben foglaltakkal.

A Miniszterelnökség, valamint a Kincstár között 2017. január 1-től hatályos, VPSZ/2-2017. számon létrejött közbenső szervezeti megállapodás az irányító hatósági feladatok ellátására az 1305/2013/EU rendeletben, valamint a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelő tartalommal készült.

Az irányító hatóság és a magánjogi szervként működő tanúsító szerv (KPMG) közötti, az 1306/2013/EU rendelet előírásai szerinti közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött vállalkozói keretszerződés rendelkezésre állt. A keretszerződés az EMVA tekintetében a kifizető ügynökség feletti tanúsító szervei feladatok ellátására 2025. május 31-ig, az illetékes hatósági közreműködés keretében akkreditációs felügyeleti vizsgálatok elvégzésére 2025. december 31-ig hatályos.

Jogkörgyakorlók kijelölése

Az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet¹¹, a 481/2021. (VIII. 13.) Korm. rendelet¹², illetőleg az 590/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet¹³ a Vidékfejlesztési Programok tekintetében meghatározta a gazdálkodási jogkörök gyakorlására jogosultakat. Az irányító hatóságnál a kötelezettségvállalás és pénzügyi ellenjegyzés gazdálkodási jogköröket a jogszabályban felhatalmazott személyek gyakorolták a pályázatokról való döntés során.

A kifizető ügynökség a Vidékfejlesztési Programok keretében nyújtott támogatásokkal kapcsolatos pénzügyi lebonyolítás esetében alkalmazandó érvényesítésre és utalványozásra jogosult szervezeti egységek kijelölésének rendjét 2018. április 21-i hatállyal elkészítette, amely a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Támogatások Pénzügyi Főosztálya felelősségi körébe utalta az érvényesítési és az utalványozási feladatok végrehajtását. Az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 49/F. § (1) bekezdés d) pontjában, a 481/2021. (VIII. 13.) Korm. rendelet 49. § d) pontjában, és az 590/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 67. § d) pontjában foglaltak ellenére azonban az érvényesítésre kijelölési feladatot a 2021. május 28-i keltezésű, ellenőrzött időszakban hatályos felhatalmazásban nem az akkreditált SZMSZ¹⁴-ben kijelölt, gazdasági vezetői jogokat gyakorló Főosztályvezető, hanem a Kincstár elnöke gyakorolta.

A támogatásokkal kapcsolatban, az ellenőrzött időszakban alkalmazandó teljesítésigazolás rendje 2018. július 24-én lépett hatályba, amely a teljesítésigazolás végrehajtását az egyes jogcímekért felelős szakmai főosztályvezetők jogkörébe utalta az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendeletben, a 481/2021. (VIII. 13.) Korm. rendeletben és az 590/2022. (XII. 28.) Korm. rendeletben rögzítetteknek megfelelően.

A pályázati felhívás elkészítése, összhangja az uniós és a hazai előírásokkal

A 2014-2020-as Vidékfejlesztési Program végleges változatát 2015. július 22-én küldte meg az irányító hatóság az Európai Bizottság részére, melyet az 1305/2013/EU rendeletben előírtak alapján hagyott jóvá az Európai Bizottság 2015. augusztus 10-én. A Vidékfejlesztési Program Magyarország részéről javasolt későbbi módosításairól az Európai Bizottság megállapította, hogy azok összhangban vannak az 1303/2013/EU rendelettel és az 1305/2013/EU rendelettel, így az Európai Bizottság végrehajtási határozataiban az 1305/2013/EU rendeletben előírtak szerint elfogadta a módosításokat.

Az irányító hatóság elkészítette a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően a pályázati felhívás tervezetét és a támogatói okirat mintáját. Az irányító hatóság a pályázati felhívás elkészítése során a Támogatási rendeletben rögzítetteknek megfelelően vizsgálta a 2014-2020-as Vidékfejlesztési Program és a pályázati felhívás egymáshoz való illeszkedését, illetve a felhívás kiválasztási kritériumait és módosításait megküldte a Monitoring Bizottságnak. A kiválasztási kritériumokra vonatkozóan a Monitoring Bizottság nem tett észrevételt.

Az irányító hatóság a pályázati felhívás tervezetét a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően társadalmi egyeztetésre bocsátotta 2017. február 3-án, 2017. március 29-én a végleges felhívást meghirdette, majd annak módosításait közzétette a www.palyazat.gov.hu oldalon.

A VP4-8.5.2-17 „*Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése*” című pályázati felhívás tekintetében az 1305/2013/EU rendelet 25. cikke (*Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások*) előírta, hogy a beruházásoknak erdő vagy erdős terület közjóléti értékének növelésére vonatkozóan vállalt kötelezettségek teljesítésére kell irányulniuk, nem zárva ki a hosszú távon jelentkező gazdasági előnyöket. Az 1305/2013/EU rendelet 25. cikke rögzíti továbbá, hogy a támogatás természetes személyeknek, magán- és közjogi erdőgazdálkodóknak, valamint egyéb magán- és közjogi szervezeteknek és társulásaiknak ítéltetű oda. Ezen keretfeltételeknek a pályázati felhívás megfelelt.

Az ÁSZ értékelése szerint ugyanakkor a pályázati felhívásban meghatározott kiválasztási kritériumok, és így az annak keretében nyújtott uniós támogatások felhasználása korlátozottan járult hozzá a pályázati felhívásban rögzített cél eléréséhez, a magyar erdők közjóléti funkcióinak bővítéséhez, és nem biztosította az 1305/2013/EU rendeletben meghatározott, az erdei ökoszisztémák állapotának helyreállítására, megőrzésére és erősítésére irányuló célok teljesítésülését, az erdők komplex környezeti funkcióinak bemutatását. A pályázati felhívás az 1305/2013/EU rendelet (20) és (28) bekezdéseiben foglaltak ellenére nem teremt meg a feltételeit annak, hogy azokat a támogatási kérelmeket támogassa, amelyeknél a támogatást igénylők a biológiai sokféleség fokozására, a nagy értékű erdei ökoszisztémák megőrzésére törekednek, valamint olyan beruházásokat valósítsanak meg, amelyek javítják az ökoszisztémák ellenálló képességét, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodóképességét, illetve az erdei ökoszisztémák környezeti értékét.

A pályázati felhívásban rögzített, projektekkel kapcsolatos elvárások, a támogatási kérelmek benyújtásának és finanszírozásának feltételei megfelelnek a Vidékfejlesztési Program 8.2.8.3.6. pontjában szereplő, 8.5.2. *Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti, turisztikai funkcióinak fejlesztése* művelési paramétereinek

(pl. a fejlesztések célterületeinek, a támogatás típusának, a kedvezményezettek körének, a támogathatóság feltételeinek stb.).

Az irányító hatóság a 2018. április 5. és 2019. április 4. között hatályos pályázati felhívásokhoz kapcsolódó támogatói okirat mintákban a projektmegvalósítás, illetve a projekt költségek elszámolhatóságának kezdő időpontjaként a támogatói okirat kézbesítésének/hatályba lépésének napját határozta meg. Ez nem felelt meg a pályázati felhívás 3.5.1., illetve az ÁÚF¹⁵ 8.6.1. pontjaiban rögzített előírásoknak, amelyek szerint a projekt megvalósítása a támogatási kérelem benyújtását követő napon megkezdhető és a projekt költségei ettől a naptól elszámolhatók.

A PÁLYÁZATI FELHÍVÁS SZÁMVEVŐSZÉKI ÉRTÉKELÉSE

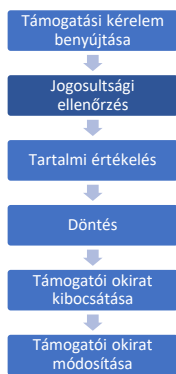
*Az irányító hatóság a **funkcionalitás**, a **célszerűség** és a **fenntarthatóság** kockázatainak kezelését biztosító elemeket nem épített be a pályázati felhívásba, mivel a jogosultsági kritériumok és a tartalmi értékelési szempontok között nem határozott meg a projektcél megvalósulása, illetve annak fenntarthatósága szempontjából lényeges előírásokat. Az irányító hatóság nem rögzített olyan funkcionalitást biztosító követelményeket, mint az erdőrésztel fellelhetősége, elérhetősége. A pályázati felhívás nem tett különbséget az erdők természetes adottságát, természetességi állapotát illetően, azaz az idősebb, diverzifikált erdei ökoszisztémájú és biológiai sokféleséggel bíró természetes erdőrésztel, valamint a fiatal, monokultúrás, mesterségesen telepített faültetvények között. A pályázati felhívás nem vette figyelembe a meglévő faállomány záródását, az erdőgazdálkodás üzemmódját és az erdőtervben meghatározott vágásérettséget, kizárólag az erdőrésztel rendeltetését. Így történhetett meg, hogy a támogatói okirat hatályba lépését követően 2 kedvezményezett esetében a projektmegvalósítás helyszínén tarvágás történt (a 3. és 8. projektnél).*

Az irányító hatóság a projekt funkcionalitását, célszerűségét és fenntarthatóságát biztosító követelményeket nem határozott meg a pályázati felhívásban, ami növeli a pályázati cél megvalósulásának kockázatát.

A pályázati feltételeknek való megfeleltetés – jogosultsági ellenőrzés

A 20 támogatást igénylő a támogatási kérelmet a benyújtásra nyitva álló határidőben, azaz a Felhívás¹⁴-ben meghatározott 2017. május 31-2019. március 29., valamint a Felhívás¹⁷-ben előírt 2017. május 31-2018. április 13. közötti időszakban nyújtotta be ügyfélkapus azonosítással, elektronikus kérelembenyújtó felületen elektronikus űrlap kitöltésével és mellékletek csatolásával. A kérelmek jogosultsági ellenőrzését a Kincstár elvégezte, ugyanakkor az ellenőrzést a Támogatási rendelet 1. melléklet 13.1. pontjában foglaltak ellenére a kérelem beérkezését követően nem haladéktalanul folytatta le, mivel a támogatási kérelmek hiánypótlására vonatkozó felhívását a Kincstár a támogatási kérelmek beérkezését követően jellemzően 7 hónappal később küldte meg a támogatást igénylők részére. (A határidő túllépéseket az egyes ellenőrzött projekteknél az V. sz. melléklet tartalmazza.)

A Kincstár a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzését 9 támogatást igénylő tekintetében (az 1., 2., 7., 9., 11., 12., 15., 19. és 20. projektnél) a pályázati felhívásban előírt feltételek vizsgálatával végezte el.

Ugyanakkor 11 támogatást igénylő esetében (a 3., 4., 5., 6., 8., 10., 13., 14., 16., 17. és 18. projektnél) a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzését nem a pályázati felhívás 4.4.2 1.) pontjában, valamint az ÁÚF-ben előírtak szerint hajtott végre.

A pályázati felhívás 4.1. a) pontja előírta, hogy támogatási kérelmet csak jogerősen nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó nyújthat be, amely jogosultsági kritérium igazolása a pályázati felhívás 4.4.2. 1.) pontja alapján nem hiánypótoltható jogosultsági kritérium. Az irányító hatóság a pályázati felhívásban annak ellenére írta elő a támogatást igénylők számára jogosultsági kritériumként az erdőgazdálkodói státusz igazolását, hogy az aktuális erdőgazdálkodói státusz, vagyis a jogosultság (a kritérium) fennállása közhiteles nyilvántartásban ellenőrizhető volt. 11 támogatást igénylő (a 3., 4., 5., 6., 8., 10., 13., 14., 16., 17. és 18. projektnél) nem igazolta, hogy jogerősen nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó. A Kincstár esetükben a jogosultsági kritériumok ellenőrzése során nem a pályázati felhívás 4.4.2. 1.) d) pontjában rögzítettek szerint járt el, mivel az erdőgazdálkodói státusz fennállását nem annak igazolása, hanem a NÉBIH¹⁸ által rendelkezésre bocsátott közhiteles nyilvántartás alapján ellenőrizte. A NÉBIH nyilvántartásában a 11 támogatást igénylő jogerősen nyilvántartásba vett erdőgazdálkodóként szerepelt.

A 11 támogatást igénylő közül 1 esetében (8. projekt) a támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzése során a hiánypótlási eljárást követően meghozott irányító hatósági elutasító döntés nem volt szabályszerű, mivel a Kincstár az ÁÚF 8. oldal 1. és 2. bekezdésében rögzített előírások ellenére a támogatási kérelmet a jogosult rész tekintetében nem bocsátotta a Támogatási rendelet 61. § (1) bekezdésében szabályozott tartalmi értékelésre. A támogatást igénylő által benyújtott kifogás Támogatási rendelet 153. § (3a) bekezdése szerinti saját hatáskörben történt elbírálásának eredményeként a független állami projektértékelők elvégezték a tartalmi értékelést a jogosult rész tekintetében.

A Kincstár jogosultsági ellenőrzések elvégzése során alkalmazott nem egységes eljárása megsértette a támogatási kérelmek egységes elbírálására vonatkozó elvet.

A Kincstár 12 támogatási kérelem esetében (az 1., 2., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 13., 14., 15. és 18. projektnél) a jogosultsági ellenőrzés során a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdésében, valamint a Támogatási rendelet 1. mellékletének 14.1. b) pontjában előírtakkal ellentétben nem az összes hiány, vagy hiba megjelölésével szólította fel hiánypótlásra a támogatást igénylőket. Az egyszeri

hiánypótlási lehetőségre vonatkozó rendelkezést megszegve a Kincstár a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdésében előírtakkal ellentétben – több alkalommal – adminisztratív hibára történő hivatkozással hiánypótlás kiegészítésre szólította fel a támogatást igénylőket. Az irányító hatóság az ÁÚF 8. oldal 1. és 2. bekezdésében foglaltak ellenére 12 támogatást igénylő közül 9 esetében (az 1., 2., 4., 5., 6., 7., 9., 10. és 15. projektnél) a támogatási kérelmet a jogalap nélküli hiánypótlások keretében benyújtott dokumentumokat figyelembe véve bírálta el, és bocsátotta ki a támogatói okiratot.

A Kincstár 13 támogatási kérelem esetében (az 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 14., 15., 16., és 18. projektnél) a Támogatási rendeletben foglaltaknak megfelelően értesítette a támogatást igénylőt a kérelem jogosultsági szempontoknak való megfeleléseiről és a tartalmi értékelés megkezdéséről.

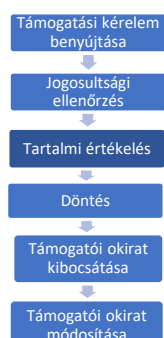
Az irányító hatóság 6 támogatási kérelem esetében (a 11., 12., 13., 17., 19. és 20. projektnél) a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően értesítette a támogatást igénylőt a támogatási kérelem elutasításáról.

A 6 elutasított támogatási kérelemből

- 3 támogatási kérelem (a 11., 12. és 19. projektnél) – szabályszerűen – a támogatást igénylő nem megfelelő hiánypótlása miatt került elutasításra.
- További 1 támogatási kérelem esetében is (a 13. projektnél) – helytállóan – a nem megfelelő hiánypótlás volt az irányító hatóság részéről az elutasítás indoka, ugyanakkor a támogatási kérelem elutasításáról szóló értesítő levélben szereplő indokolás nem volt egyértelmű abban a tekintetben, hogy „*más forgalmazó*” alatt nem kizárólag magyarországi forgalmazó értendő. Ez a probléma a Felhívás₂ 2. sz. mellékletében orvosolható lett volna a kizárólagos forgalmazói jog értelmezésének magyarázatával.
- 1 támogatási kérelem elutasítására (a 17. projektnél) – szabályszerűen – azért került sor, mert a támogatást igénylő ugyanezen VP4-8.5.2-17 „*Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése*” című pályázati felhívásra korábban már nyújtott be támogatási kérelmet, amely alapján időközben az irányító hatóság kiadta a hatályos támogatói okiratot.
- 1 támogatási kérelem elutasítására (a 20. projektnél) – szabályszerűen – azért került sor, mert a támogatási kérelemben tervezett közjóléti létesítmény-típus nem felelt meg a Felhívás₁ 4. számú mellékletének.

A Kincstár a 3. projekt támogatást igénylőjét a Támogatási rendelet 60. § (2) bekezdését megsértve a jogosultsági szempontoknak való megfeleléséről annak ellenére nem tájékoztatta, hogy 2021. június 2-án támogatói okirat kibocsátására került sor, amelynek előfeltétele volt a jogosultsági feltételek teljesülése.

A pályázati feltételeknek való megfeleltetés – tartalmi értékelés

A Támogatási rendeletben előírt, pontozással történő tartalmi értékelésre 14 támogatási kérelem esetében került sor (az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 14., 15., 16. és 18. projektnél).

A támogatási kérelmek pontozással történő tartalmi értékelését a Támogatási rendeletben előírtak alapján külső értékelők végezték. A támogatási kérelmek értékelése és pontozása megfelelt a pályázati felhívásban, valamint a „*Képzési anyag támogatási kérelem elbírálásához*” elnevezésű dokumentumban meghatározott tartalmi értékelési szempontoknak.

Kifogások kezelése a pályáztatás során

Az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya nem tett eleget a Támogatási rendelet 153. § (2) bekezdésében és a kifogáskezelési segédlet 2.2. pontjában előírtaknak, mivel 9 támogatást igénylő kifogását (a 3., 5., 6., 7., 8., 9., 14., 16. és 20. projektnél) a beérkezését követő naptól számított 30 napon belül annak ellenére nem bírálta el, hogy határidőhosszabbításra nem került sor. A legrövidebb késedelem 10 nap, a leghosszabb késedelem 20 hónap volt, a késedelmek jellemzően meghaladták a 16 hónapot. (A határidő túllépéseket az egyes projekteknél a VI. sz. melléklet tartalmazza.)

Az irányító hatóság a Támogatási rendelet 153. § (4b) bekezdésében rögzített előírás ellenére 3 esetben (az 5., 7. és 14. projektnél) az ismételt döntéshozatal tekintetében megsértette a Támogatási rendelet 68. § (1) bekezdésében előírt határidőt, mivel az irányító hatóság a kifogásnak helyt adó, az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya által hozott döntés meghozatalától számított 30 napon belül nem döntött.

1 támogatást igénylő esetében (a 3. projektnél) az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya a kifogásról való döntés során nem vette figyelembe a Támogatási rendelet 60. § (4) bekezdésében rögzített előírást – amely szerint a jogosultsági ellenőrzéshez kapcsolódó hiánypótlás hibás vagy hiányos teljesítése esetén az irányító hatóság a támogatási kérelmet köteles elutasítani – és az irányító hatóság jogosultsági ellenőrzéshez kapcsolódó hibás hiánypótlás miatti jogszerű elutasító döntésével szembeni kifogásnak helyt adott. Az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya a kifogáshoz csatolt, a korábbi jogosultsági ellenőrzéshez kapcsolódó hiánypótlás keretében be nem küldött dokumentumok értékeléséről döntött, ennek elvégzésére szólította fel az irányító hatóságot.

Az irányító hatóság jogosultsági kritériumok ellenőrzése alapján született elutasító döntéssel szemben benyújtott 2 kifogás elbírálásával kapcsolatban hozott döntése (a 2., és 4. projektnél) nem volt megfelelő. A 2 támogatást igénylő esetében (a 2. és 4. projektnél) az irányító hatóság a kifogások Támogatási rendelet 153. § (3a) bekezdésében szabályozott saját hatáskörben történő elbírálásáról döntött. Az irányító hatóság döntése alapján a Kincstár a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdésében előírt, a jogosultsági ellenőrzés keretében alkalmazható egyszeri hiánypótlási lehetőség ellenére ismételt hiánypótlásra szólította fel a támogatást igénylőket. Ezáltal az irányító hatóság a kifogáskezeléshez kapcsolódó, jogalap nélküli hiánypótlások figyelembevételével bocsátotta ki a támogatói okiratokat.

- Az irányító hatóság 3 támogatási kérelmet arra való hivatkozással utasított el, hogy a támogatási kérelem mellékleteként benyújtott árajánlatokat nem az ÉNGY¹⁹ struktúrájának megfelelő részletezettséggel, építési tételekre lebontva készítették el. A támogatást igénylők kifogást nyújtottak be az irányító hatóság döntése ellen. A kifogások indokolása tartalmazta, hogy a 3 árajánlatot munkanemre lebontva nyújtották be, továbbá, hogy a Vidékfejlesztési Programok eljárásaiban a Támogatási rendeletben előírtak ellenére gyakorlat a többszöri hiánypótlás, ami esetükben nem történt meg, ezáltal véleményük szerint sérült az egyenlő elbánás elve. A kifogás a megszokott (és szabálytalan), többszöri hiánypótlás hiányát, és ezáltal az egyszeri hiánypótlást lehetővé tevő jogszabályi előírás betartását sérelmezte. Az újabb ÉNGY struktúrájának megfelelő árajánlatok benyújtása pedig azt támasztotta alá, hogy a pályáztatás korábbi szakaszában benyújtott árajánlatok nem voltak megfelelőek. A kifogások eredményeként a Kincstár a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdésében előírtakat figyelmen kívül hagyva 2 támogatást igénylő esetében (a 2. és 4. projektnél) adminisztratív hiánypótlásra hivatkozva ismételten bekérte az ÉNGY struktúrája szerinti részletezettségű árajánlatokat. Az agrárminiszter részére felterjesztett 1 kifogás kezelése során (a 3. projektnél) a Támogatási rendelet 60. § (3) és (4) bekezdéseiben előírtakat nem vette figyelembe, a kifogást nem utasította el, hanem az annak mellékleteként csatolt, a jogosultsági ellenőrzéshez kapcsolódó hiánypótlás keretében be nem küldött dokumentumokat értékelve döntött a kifogásról.

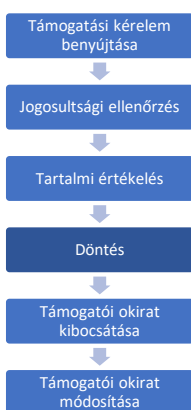
Az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya, valamint az irányító hatóság a kifogáskezelés során nem egységes eljárást alkalmazott, amellyel megsértették a támogatási kérelmek azonos módon történő kezelésének elvét.

Az irányító hatóság a kifogások kezelése során nem egységesen járt el, mivel az azonos tárgyban benyújtott 4 kifogás közül (a 2., 3., 4. és 6. projektnél) 2 esetében (a 2. és 4. projektnél) a kifogások saját hatáskörben történő elbírálásáról döntött, 2 kifogást (a 3. és 6. projektnél) megküldött az agrárminiszternek elbírálásra. Az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya a felterjesztett 2 kifogás (a 3. és 6. projektnél) elbírálása során nem egységesen járt el. Az

azonos indokkal benyújtott kifogások közül az egyiknek helyt adott (3. projekt) és elrendelte az irányító hatóság döntésének felülvizsgálatát, a másik azonos tárgyú kifogást (6. projekt) elutasította. Az elutasítás indokaként az irányító hatóság felé korábban teljesített hiánypótlás nem megfelelőségét, illetve a megfelelő dokumentumok késedelmes, hiánypótlást követő csatolását jelölte meg. Megállapította továbbá, hogy a hiánypótlási határidő leteltét követően benyújtott dokumentumok az irányító hatóság által nem voltak figyelembe vehetők, illetve, hogy egyszeri hiánypótlásra van lehetőség, ezáltal az irányító hatóság elutasító döntése megalapozott volt. Az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya a 6. projekthez kapcsolódóan benyújtott kifogás elbírálása során biztosította a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdésében rögzített előírás érvényesülését, a 3. projekthez kapcsolódó kifogás elbírálása során ugyanezen előírást figyelmen kívül hagyta.

1 támogatást igénylő kifogáskezelési eljárása során a Kincstár nem az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya döntésében foglaltaknak megfelelően járt el, mivel a Támogatási rendelet 63. § (1) bekezdésében szabályozott tisztázó kérdés alkalmazása helyett, a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdése alapján újabb hiánypótlási eljárást folytatott le (7. projekt).

Döntés a támogatási kérelmekről

Az irányító hatóság a Támogatási rendeletben foglaltak szerint összehívta a döntés-előkészítő bizottságot a támogatási kérelmekről hozott döntés megalapozásához. A döntés-előkészítő bizottság üléseiről a jelenléti ívek a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően rendelkezésre álltak. A jelenléti ívek alapján a háromtagú bizottság valamennyi tagja részt vett az üléseken, így a döntés-előkészítő bizottság a Támogatási rendeletben előírtak alapján minden alkalommal határozatképes volt.

A döntésre bocsátott 14 támogatási kérelem esetében az ülésen résztvevő tagok által kitöltött titoktartási és összeférhetetlenségi nyilatkozatok a Támogatási rendeletben előírtak szerint rendelkezésre álltak. Az irányító hatóság a Támogatási rendeletben foglaltak alapján összeállította a döntési javaslatokat.

Az irányító hatóság a 14 támogatási kérelem közül 12 kérelmet támogatásra alkalmasnak ítélte, 2 kérelmet elutasított (a 16. és 18. projekt), mivel nem érték el a minimális 55 pontos értékhatárt.

Az irányító hatóság nem tett eleget a Támogatási rendelet 68. § (1)-(2) bekezdésében foglaltaknak, mivel a 14 támogatási kérelemről a Felhívás₁₋₅-ben rögzített szakasz zárásától számított 40 napon belül nem döntött. A legrövidebb késedelem 14 hónap, a leghosszabb 44 hónap volt, jellemzően 20 hónapot meghaladó volt a késedelem. (A határidő túllépéseket az egyes projekteknél az V. sz. melléklet tartalmazza.)

Az irányító hatóság határidőn túl hozott döntése az egyik támogatási kérelemről – az ÁSZ értékelése szerint – hozzájárult ahhoz, hogy a kedvezményezett a projektet (15. projekt) nem tudta megvalósítani. A

Az eljárási határidők túllépése kockázatot jelent a támogatott projektek megvalósítása szempontjából, amely veszélyezteti a rendelkezésre álló uniós források lehívását.

kedvezményezett a támogatási kérelmet 2018. január 31-én nyújtotta be 17 megvalósítási helyszínre vonatkozóan, ahol többek között erdei asztalokat, padokat, játszószereket, tűzrakóhelyeket, védőházakat tervezett megvalósítani. Az irányító hatóság döntésére 2019. november 4. napján, a támogatói okirat megkötésére a támogatási kérelem

benyújtásától számítva közel 2 év múlva, 2019. november 13-án került sor. A Felhívás₄ 2. sz. melléklet i) pontja rögzíti, hogy a támogatási kérelemben benyújtott árajánlatok kötelező tartalmi elemeként azok érvényességét meg kell jelölni. A szabályozás célja, hogy a támogatási kérelem benyújtását követően a támogatói okirat megkötéséig tartó időszakra az árajánlattevő kötelezettséget vállaljon az árajánlatban szereplő árak fenntartására. A támogatói okirat birtokában a kedvezményezett részéről már megkezdődhet a projekt megvalósítása, így az árajánlatban rögzített árakon megvalósítható a beruházás, a megemelkedett költségek miatti plusz forrás bevonása nélkül. A kedvezményezett árajánlatai a támogatási kérelem benyújtási határidejétől számított 30 napig voltak érvényesek. Tekintettel arra, hogy a támogatói okirat megkötésére közel 2 éves késedelemmel került sor, a nyertes árajánlatot tevő árajánlata érvényét veszítette és a kedvezményezett a megvalósítást kizárólag a megemelkedett kivitelezési árak mellett tudta volna megvalósítani. Az előbbieket a kedvezményezett 2020. május 13-án kelt levelében jelezte a Kincstárnak és egyben kérte a műszaki tartalom csökkentését vagy a támogatási összeg megnövelését. A Kincstár válasza alapján a támogatási összeg megemelésére nincs lehetőség, a műszaki tartalom csökkentését pedig kizárólag a támogatási összeg arányos csökkentése mellett engedélyezte volna, amely nem biztosított megoldást az irányító hatóság jelentős késedelmé miatt bekövetkezett probléma kezelésére. Tekintettel arra, hogy a kedvezményezett a támogatói okiratban vállalt feltételekkel nem tudta megvalósítani a projektet, lemondott a megítélt támogatás összegéről 2020. június 17-i dátummal.

Az irányító hatóság a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően szerepeltette a támogatói okiratokban a támogatási kérelmekben szereplő mérföldköveket. A támogathatóságról jelentős késedelemmel meghozott döntések miatt azonban a támogatói okiratokban rögzített mérföldkövek határideje a támogatói okiratok kibocsátási dátumánál korábbi dátumban került megállapításra, így azok betartása a kedvezményezettek részéről nem volt lehetséges. A projektek ütemezés szerinti megvalósíthatóságát az irányító hatóság határidőt követően jelentős késedelemmel meghozott döntése akadályozta.

AZ ELBÍRÁLÁS ÉS A DÖNTÉS SZÁMVEVŐSZÉKI ÉRTÉKELÉSE

A pályázati felhívás kritériumainak „A pályázati felhívás számvevőszéki értékelése” című részben felsorolt hiányosságai a támogatási kérelmek elbírálását és a döntéshozatalt egyaránt negatívan befolyásolták.

Az irányító hatóság a pályázati felhívás szerint a projekt megvalósítási helyszínével összefüggésben kizárólag az országos túraútvonalhoz vagy más, országos vagy regionális jelentőségű, kiemelt turisztikai desztinációhoz való közvetlen kapcsolódást és a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet²⁰ alapján a kedvezményezett eljárás, illetve a 105/2015. (VI. 23) Korm. rendelet²¹ alapján a kedvezményezett település szerinti besorolást pontoszta. A pályázati felhívás erdőrészek fellelhetőségére, elérhetőségére vonatkozó kritériumának hiánya megeremti annak a lehetőségét, hogy olyan támogatási kérelmeket támogassanak, amelyeknél a projekt megvalósításának helyszíne nehezen megtalálható vagy a nyilvánosság számára nem elérhető, ezáltal közjóléti funkcióját nem tölti be. A pályázati felhívásban a területi elhelyezkedésre vonatkozó mérlegelési szempont hiánya azt eredményezte, hogy a támogatott projektek egy szűk területre (Hajdú-Bihar Vármegyére), azon belül néhány településre koncentráltak. Ez korlátozta annak a lehetőségét, hogy hazánk többféle erdejének erdei közjóléti funkciója bővüljön és az állampolgárok szélesebb rétege érje el és használja a közjóléti berendezéseket.

---

1. ábra

A PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSI HELYSZÍNEI A 63 TÁMOGATÁST IGÉNYLŐ ESETÉBEN

Forrás: Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

- Az irányító hatóság részéről nem támogatott megvalósítási helyszínek.
- Az irányító hatóság részéről támogatott megvalósítási helyszínek.

Az Evt.²² nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy egy közjóléti rendeltetésű erdőrészellet vágásos üzemmódban kerüljön rögzítésre az erdőtervben. Mivel az irányító hatóság a pályázati felhívás elkészítése során nem vette figyelembe az Evt. rendelkezéseit és nem határozott meg az erdőgazdálkodás üzemmódjára vonatkozó kritériumot, így fordulhatott elő, hogy 8 kedvezményezett esetében a projektmegvalósítás helyszínéül szolgáló erdőrészellet közjóléti/védelmi rendeltetésű volt, miközben valamennyi erdőrészellet üzemmódja a vágásos kategóriába tartozott. A támogatási kérelmek benyújtását megelőző időszakban a 8 támogatást igénylő közül 7 támogatást igénylő kérelmezte az erdőrészellet rendeltetésének módosítását az eredetileg gazdasági rendeltetésűről – faanyagtermelő üzemmód változatlanul hagyása mellett – közjóléti rendeltetésűre. A módosítás következtében a támogatási kérelmek elbírálása során a támogatást igénylők az erdő rendeltetésére vonatkozó szempont esetében a maximális pontszámot kaphatták meg, amely előnyt biztosított számukra.

Mivel az irányító hatóság a pályázati felhívás pontosításának kialakítása során nem vette figyelembe az erdők természetességi állapotát, így monokultúrás, mesterségesen telepített faültetvényekben megvalósítani tervezett közjóléti létesítmények nyertek el támogatást, amelyek közel 80%-a nem őshonos, hanem idegenhonos, intenzíven terjedő fajfajtaival telepített. A hivatkozott megvalósítási helyszíneken telepített fajfajta szerepelnek az Evt. vbr.²³ 3. melléklete szerinti természetbe vonható, ugyanakkor idegenhonos, és intenzíven terjedő fa- és cserjefajok jegyzékében. Az 1143/2014 EU rendelet²⁴ (2)-(3) bekezdése rögzíti, hogy az idegenhonos inváziós (intenzíven terjedő) fajok jelentik az egyik legfőbb veszélyforrást a biológiai sokféleségre és a kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatásokra az élőhelyek átalakítása, versengés és az őshonos fajok kiszorítása miatt. Az irányító hatóság az előbbieket figyelmen kívül

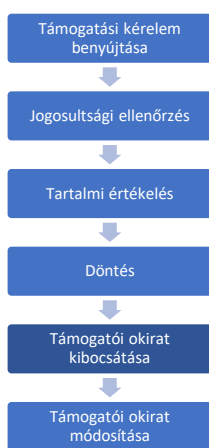
A projektek megvalósítási helyszínéül szolgáló erdőrészelletek esetében az erdőgazdálkodás üzemmódjának figyelmen kívül hagyása – az erdőtervekben szereplő ütemezett fakitermelések végrehajtása miatt – kockázatot jelent a beruházások funkcionalitásának fenntartása tekintetében.

bagyva olyan projektek megvalósítását támogatta, amelyek megvalósítására az erdei ökoszisztémát veszélyeztető intenzíven terjedő fajfajtaival telepített erdőrészekben került sor.

Az 1305/2013/EU rendeletben rögzített, az erdei ökoszisztémák környezeti értékének növelését célzó beruházásokkal szembeni elvárások teljesülését támogathatta volna mérlegelést igénylő értékelési szempont(ok) beépítése a pályázati felhívásba és alkalmazása a döntés-előkészítés során. Például az erdők természetes adottságának, az erdőrészek fellelhetőségének, az erdőgazdálkodás üzemmódjának, a faállomány vágásérettségének stb. ismeretében lett volna célszerű értékelni a megvalósítási helyet a területi fejlettség tekintetében. Az uniós előírásokban kitűzött cél elérésével szemben nagyobb prioritást kapott, hogy a megvalósítási hely milyen besorolású kedvezményezett eljárásba tartozik (kedvezményezett/fejlesztendő/komplex programmal fejlesztendő eljárás). (A támogatott projekteknél a projekt-megvalósítási hely és a tervezett közjóléti létesítmény fontosabb adatait a X. sz. melléklet mutatja be.)

Összegzés: A Vidékfejlesztési Program 4-es prioritásába tartozó jelen pályázati felhívás összeállítása során az irányító hatóságnak az Evt.-ben meghatározott előírásokon túli, azokon túlmutató uniós elvárásokat is figyelembe kellett volna vennie. Az 1305/2013/EU rendelet a mezőgazdasággal és az erdőgazdálkodással kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása (mint 4-es prioritás) tekintetében „a biológiai sokféleség helyreállítása, megőrzése és javítása, beleértve a Natura 2000 területeken....., valamint az európai tájak állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása” egyik célt határozta meg. A nemzeti jogszabályokban meghatározott előírások tágabbak és sok esetben eltérő szempontok érvényesülését helyezik előtérbe, mint az EU rendeletben rögzítettek. Az Evt. például gazdasági célból lehetővé teszi a fakitermelést közjóléti rendeltetésű erdőben is, ez azonban az 1305/2013/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdés a) pontjával – jelen pályázati felhívás tekintetében – összeegyeztethetetlen. A pályázati felhívásban rögzített előírások, kritériumok hivatottak a hazai és az uniós szabályozások közötti eltérések kezelésére, ellentmondások feloldására. Az irányító hatóság azonban a pályázati felhívás elkészítése során ezeket az eltéréseket nem kezelte, nem hangolta össze.

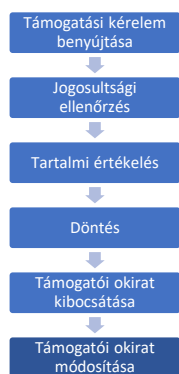
A támogatói okiratok kibocsátása, módosítása

Az irányító hatóság 12 támogatást igénylő által benyújtott és elfogadott támogatási kérelem közül 11 támogatást igénylővel (az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. és 15. projektnél) kötött támogatói okiratot. A támogatói okiratokat a Támogatási rendeletben előírt tartalommal bocsátották ki. 1 támogatást igénylő esetében (a 14. projektnél) a támogatói okirattal kapcsolatos kifogás miatt a támogatói okirat ismételt kibocsátására 30 napon belül, a Támogatási rendelet 1. melléklet 49.4. pontjában foglaltak ellenére – az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének befejezéséig – nem került sor.

A Kincstár a támogatói okiratok megkötését megelőzően a Támogatási rendeletben, a pályázati felhívásban és az ÁÚF-ben foglaltaknak eleget téve a kizáró okok ellenőrzését elvégezte, amely alapján kizáró ok egy esetben sem állt fenn. A támogatói okiratok tartalmazták a Támogatási rendeletben előírt tartalmi elemeket.

A Kincstár a Támogatási rendelet 86. § (3) bekezdésben foglaltak ellenére 7 kedvezményezett (az 1., 2., 3., 4., 5., 9. és 10. projektnél) 14 változásbejelentési kérelmével kapcsolatban 30 napon belül nem intézkedett, továbbá 3 kedvezményezett (a 2., 3. és 4. projektnél) 7 változásbejelentési kérelmének elbírálására nem került sor – azok időszerűsége ellenére – az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének lezárásáig. Azokban az esetekben, amikor a Kincstár intézkedett, a legrövidebb késedelem 4 nap volt, a leghosszabb 148 nap, jellemzően 30 nap volt a késedelem. (A határidő túllépéseket az egyes kedvezményezetteknel a VII. sz. melléklet tartalmazza.)

A Kincstár részéről 2 kedvezményezett változásbejelentési kérelmének elfogadása (a 4. és 10. projektnél) ellentétes volt a pályázati felhívás 3.5.2 pontjában foglaltakkal, mivel a projekt fizikai befejezési határidejét érintően olyan határidőhosszabbítást fogadott el, amely a kedvezményezett támogatói okiratának hatálybalépését követő 24 hónapon túli volt.

A Kincstár a Támogatási rendelet 1. melléklet 61.4. pontjában foglaltakkal ellentétben 1 kedvezményezett változásbejelentési kérelmét (a 9. projektnél) a hiánypótlás beérkezését követően annak tartalmi hiányossága miatt részben vagy egészben nem utasította el, hanem újabb hiánypótlásra szólította fel a kedvezményezettet.

2. A támogatások kifizetése szabályszerűen történt-e?

Összegző megállapítás

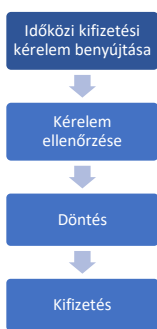
A támogatások kifizetése során a Kincstár nem a jogszabályi előírások szerint járt el, mivel az időközi kifizetési kérelmekhez kapcsolódó hiánypótlási felhívásokat 6 projekt esetében késedelmesen küldte meg, illetve az egyszeri hiánypótlási lehetőséget figyelmen kívül hagyva 5 projekt tekintetében 2 alkalommal szólította fel hiánypótlásra a kedvezményezetteket. A Kincstár késedelmesen döntött a kifizetési kérelmekről és határidőt követően fizette ki a jogosultak részére a támogatásokat.

A 11 nyertes projekt közül 3 projekt (a 8., 10. és 15. projekt) tekintetében a projektmegvalósítás megkezdésére 1 esetben (a 10. projektnél) támogatói, illetve 2 esetben (a 8. és 15. projektnél) kedvezményezetti elállás miatt nem került sor. A 8 folyamatban lévő projekt (az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. és 9. projekt) tekintetében 1 kedvezményezett nyújtott be támogatási előleg folyósítására irányuló kérelmet, 6 kedvezményezett időközi kifizetési igénylést, 1 kedvezményezett záró kifizetési igénylést nyújtott be, 1 kedvezményezett kifizetési igényléssel a helyszíni ellenőrzés lezárásáig nem élt.

Támogatási előleg kifizetése

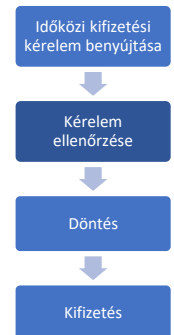
A kedvezményezettek részére támogatási előleg kifizetésére nem került sor. Támogatási előleg folyósítására irányuló kérelmet 1 kedvezményezett (az 5. projekt) nyújtott be, azonban kérelmét a Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően elutasította, mivel a biztosítékadásra kötelezett kedvezményezett legkésőbb az előlegigénylési kérelem benyújtásáig nem igazolta a Támogatási rendelet XV. Fejezetében meghatározott összegű biztosíték rendelkezésre állását.

Időközi kifizetés teljesítése

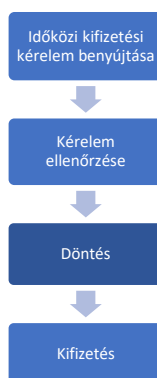
Időközi kifizetési igénylést 6 kedvezményezett (a 2., 3., 4., 5., 7. és 9. projektnél) nyújtott be a Támogatási rendeletben foglaltaknak megfelelően ügyfélkapus azonosítással, elektronikus kérelembenyújtó felületen elektronikus űrlap kitöltésével.

A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően, a monitoring és információs rendszerbe feltöltött egységes ellenőrzési lista segítségével elvégezte a kedvezményezettek által benyújtott időközi kifizetési igénylések általános és bizonylati szintű tartalmi és formai ellenőrzését. Ennek keretében ellenőrizte a Számv. tv.-ben foglalt, a számviteli bizonylatok megfelelőségére vonatkozó rendelkezések teljesülését, illetve a Támogatási rendeletben előírt, az igényelt támogatás összegére és a záradékolásra vonatkozó követelmények érvényesülését, valamint a támogatás folyósításának feltételeként meghatározott, a fizikai és pénzügy teljesítés kedvezményezett általi igazolásának meglétét. A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően meggyőződött az időközi kifizetési igénylésnek a támogatói okiratban vállalt kötelezettségekkel való összhangjáról, és a közbeszerzési dokumentáció rendelkezésre állásáról.

A Kincstár az időközi kifizetési igénylésekhez kapcsolódó hiánypótlási felhívásokban 15 napos határidőt tűzött ki a Támogatási rendeletben foglaltaknak megfelelően. A hiánypótlási felhívásokat ugyanakkor a Támogatási rendelet 132. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére az előírt 30 napos határidőt követően küldte meg a kedvezményezettek részére. A kifizetési igénylésekhez kapcsolódó hiánypótlási felhívások késedelme a kifizetések késedelmes teljesítését eredményezte, ami kockázatot hordoz a projektek finanszírozása és ütemezett megvalósítása tekintetében. A legrövidebb késedelem 9 nap, a leghosszabb késedelem 84 nap volt, többségében 30 nap feletti volt a késedelem.

A 6 kedvezményezett közül 5 kedvezményezett tekintetében (a 3., 4., 5., 7. és 9. projektnél) a Kincstár a Támogatási rendelet 132. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére a hiánypótlási felhívásokban az igénylésben szereplő valamennyi hiányt, illetve hibát nem jelölte meg. A Támogatási rendelet 132. § (2) bekezdésében előírt egyszeri hiánypótlási lehetőséget figyelmen kívül hagyva 2 alkalommal szólította fel hiánypótlásra a kedvezményezetteket.

A 6 kedvezményezett közül (a 2., 3., 4., 5., 7. és 9. projektnél)

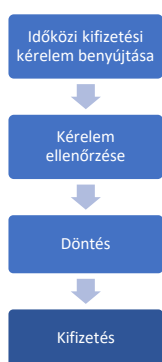
- 3 kedvezményezett tekintetében került sor időközi kifizetésre (az 5. 7. és 9. projektnél),
- 1 kedvezményezett tekintetében a támogatás folyósításának felfüggesztése (a 2. projektnél),
- 1 kedvezményezett tekintetében elutasító döntés (a 3. projektnél),
- 1 kedvezményezett tekintetében az időközi kifizetési igény – számvetőségi ellenőrzés lezárásáig történő – elbírálásának hiánya miatt nem történt kifizetés (a 4. projektnél).

A 2. projekt esetében a Kincstár a kedvezményezett 2022. december 30-án benyújtott időközi kifizetési igényléséhez kapcsolódóan a támogatás folyósítását a Támogatási rendelet 133. § (1) bekezdésében a kifizetés teljesítésére előírt 45 napos határidőt követően, 101 nap késedelemmel függesztette fel az elszámoló bizonylathoz kapcsolódó közbeszerzési dokumentációról való döntés (közbeszerzési utóellenőrzési jelentés) hiánya miatt. A Kincstár a Támogatási rendelet 134. §

(2) bekezdésében előírtak ellenére a felfüggesztésről és annak okáról a kedvezményezettet a helyszíni ellenőrzés lezárásáig nem tájékoztatta.

A 3. projekt esetében a Kincstár a kedvezményezett által 2022. november 11-én benyújtott időközi kifizetési igényt 2023. augusztus 17-én a Támogatási rendeletben foglaltaknak megfelelően elutasította, mivel a kedvezményezettel szemben 2023. június 28-án indított szabálytalansági eljárás eredményének jogkövetkezményeként a támogatói okiratot az irányító hatóság 2023. július 7-én visszavonta. A Kincstár az időközi kifizetési igénylés elutasításának tényéről és annak okairól történő tájékoztatási kötelezettségének a Támogatási rendelet 1. melléklet 143.5. pontjában foglaltak ellenére az időközi kifizetési kérelem beérkezésétől számított 45 napon belül nem tett eleget, mivel az időközi kifizetési kérelmet az értesítésre rendelkezésre álló 45 napon túl bírálta el. Az értesítési késedelem 233 nap volt.

A 4. projekt esetében a Kincstár a Támogatási rendelet 133. § (1) bekezdésében előírtak ellenére a támogatást az időközi kifizetési kérelem beérkezésétől számított 45 napon belül nem fizette ki, mivel a kedvezményezett által benyújtott időközi kifizetési igényt a számvevőszéki ellenőrzés lezárásáig, 2023. szeptember 30-ig nem bírálta el. (Kifizetési késedelem 2023. szeptember 30-ig 329 nap volt.)

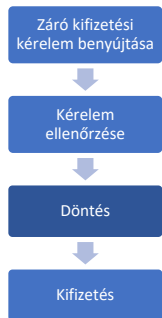
3 kedvezményezett tekintetében (az 5., 7. és 9. projektnél) a Kincstár az időközi kifizetési igényléssel igényelt támogatásokat a Támogatási rendelet 133. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontjában foglaltak ellenére – a jogszabály által hiánypótlásra rendelkezésre álló időszakot is figyelembe véve – határidőt követően fizette ki a kedvezményezettek részére. A legrövidebb késedelem 31 nap, a leghosszabb késedelem 229 nap volt, a késedelem átlagosan meghaladta a 100 napot. A Kincstár a Támogatási rendeletben foglaltakkal összhangban a támogatást a kedvezményezett fizetési számlájára történő utalással teljesítette. A kiutalt összeg megegyezett az időközi kifizetési igénylés alapján jóváhagyott támogatással.

Záró kifizetés teljesítése

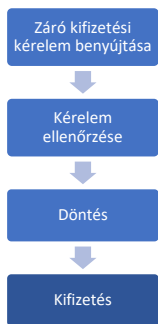
Záró kifizetési kérelem benyújtására 1 kedvezményezett esetében (az 1. projektnél, mint egyszeri elszámolónál) került sor.

A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően a kedvezményezett által benyújtott záró kifizetési igénylést a támogatói okiratban meghatározott finanszírozási arányra is kiterjedően, a monitoring és információs rendszerbe feltöltött egységes ellenőrzési lista segítségével teljes körűen ellenőrizte. Ennek keretében ellenőrizte a kedvezményezett Támogatási rendeletben szabályozott, fel nem használt támogatásról történő lemondó nyilatkozatának meglétét, a Számv. tv.-ben foglalt, a számviteli bizonylatok megfelelőségére vonatkozó rendelkezések teljesülését, valamint a Támogatási rendeletben előírt, a záradékolásra vonatkozó követelmény érvényesülését, és a támogatás folyósításának feltételeként meghatározott, a fizikai és pénzügyi teljesítés kedvezményezett általi igazolásának meglétét. A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően meggyőződött a záró kifizetési igénylésnek a támogatói okiratban vállalt kötelezettségekkel való összhangjáról, a benyújtott elszámoló bizonylaton szereplő költségnek a kedvezményezett keretében való elszámolhatóságáról.

A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően a záró kifizetési igényléssel kapcsolatos hiányosságok megszüntetése érdekében a Támogatási rendeletben előírt 30 napos határidőn belül hiánypótlásra szólította fel a kedvezményezettet. A Kincstár élt a Támogatási rendeletben biztosított többszöri hiánypótlás lehetőségével. A Kincstár a Támogatási rendelet 132. § (7) bekezdésében előírtak ellenére a többszöri hiánypótlásra irányuló eljárását az első hiánypótlási felhívásának a kedvezményezett általi kézhezvételét követő 60 napon belül nem zárta le. A Kincstár a záró kifizetési igénylést 52 nappal később hagyta jóvá.

A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően a záró kifizetési igény elfogadásáról és a záró kifizetés összegéről tájékoztatta a kedvezményezettet.

A Kincstár a záró kifizetési igényléssel igényelt támogatást a Támogatási rendelet 133. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontjában foglaltak ellenére, a kifizetésre rendelkezésre álló határidőt felfüggesztő tényezők figyelembevételével megállapított határidőt követően fizette ki a kedvezményezett részére. A kifizetési késedelem 42 nap volt. A Kincstár a Támogatási rendeletben foglaltakkal összhangban a támogatást a kedvezményezett fizetési számlájára történő utalással teljesítette. A kiutalt összeg megegyezett a záró kifizetési igénylés alapján jóváhagyott támogatással. (A határidő túllépéseket az egyes kedvezményezettekénél a VIII. sz. melléklet tartalmazza.)

A közbeszerzési eljárások utóellenőrzése

A Kincstár a közbeszerzéssel érintett kifizetési igényléseknél – a Támogatási rendeletben előírtakkal összhangban – kizárólag abban az esetben teljesített kifizetést, amennyiben a közbeszerzési utóellenőrzés megtörtént, amíg az utóellenőrzés nem zárult le, a kifizetési igénylésben szereplő közbeszerzéssel érintett tételek felfüggesztésre kerültek. Az irányító hatóság a kifizetési igénylést benyújtó kedvezményezettek esetében – a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően – utóellenőrzés keretében ellenőrizte a közbeszerzési eljárás során keletkezett dokumentumokat közbeszerzési-jogi, támogathatósági, elszámolhatósági, valamint műszaki szempontok szerint.

3. Az ellenőrzési tevékenység ellátása megfelelő volt-e?

Összegző megállapítás

A Kincstár a jogszabályi előírások szerint elkészítette az éves helyszíni ellenőrzési tervét. A Kincstár 5 projekt fizikai előrehaladását a mérőföldkövek teljesítéséhez kapcsolódó beszámolási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésével nem követte nyomon. A Kincstár a támogatás folyósítását a beszámoló benyújtásának elmulasztása ellenére 2 projekt esetében nem függesztette fel.

Ellenőrzések tervezése, megalapozása

A Kincstár – a megkezdett projektekhez igazodóan – a Támogatási rendeletben rögzítetteknek megfelelően a 2019-2023. évek vonatkozásában minden évre elkészítette az éves helyszíni ellenőrzési tervet, amelyekben pályázati felhívásonként határozta meg a tervezett helyszíni ellenőrzések és helyszíni szemlék

számát. Az ellenőrzési tervek a VP4-8.5.2-17 kódszámú pályázati felhíváshoz kapcsolódóan is tartalmaztak tervezett helyszíni ellenőrzéseket és helyszíni szemléket.

A Kincstár a helyszíni ellenőrzések tervezéséhez kapcsolódóan a 809/2014/EU rendeletben²⁵ és a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően rendelkezett kockázatelemzési módszertannal. A módszertan alapját a kiválasztási eljárás követelményeit meghatározó dokumentum képezte, amelyet alkalmazva rögzítették az egyes kiválasztások eredményeit. A Kincstár rendelkezett olyan elnökhelyettesi utasítás formájában kiadott helyszíni ellenőrzési kézikönyvvel és módszertani útmutatókkal helyszíni ellenőrzésre és helyszíni szemlére vonatkozóan, amelyek tartalmazták a Támogatási rendeletben előírt eljárásrendi előírásokat és jegyzőkönyvmintákat.

Helyszíni ellenőrzések, helyszíni szemlék

A Támogatási rendeletben foglaltaknak megfelelően a Kincstár 4 kedvezményezett esetében (a 2., 3., 4. és 5. projektnél) a helyszínen ellenőrzést végzett, amelyről a Támogatási rendeletben előírtak szerint jegyzőkönyvet vett fel. A Kincstár 3 esetben (a 2., 3. és 4. projektnél) élt a Támogatási rendelet előírása szerinti lehetőséggel és a helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében rögzítette a kedvezményezett által teljesítendő intézkedéseket, valamint azok határidejét. A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően ellenőrizte az intézkedések teljesítését és a teljesítés elfogadásáról értesítette a kedvezményezettet.

A Kincstár 1 esetben (a 3. projektnél) a támogatás folyósítását megelőzően lefolytatott helyszíni szemle során nem állapította meg az ÁSZF²⁶ 7.1 pontjában szabályozott szerződésszegést eredményező tényhelyzet (tarvágás) fennállását annak ellenére, hogy a 2023. május 3-i helyszíni szemle alkalmával tudomására jutott a projektmegvalósítás helyszínénél szolgáló erdőrészletben történt tarvágás, amely következtében a megépített közjóléti létesítmény a továbbiakban nem tudja betölteni a kedvezményezett által a támogatási kérelemben vállalt funkcióját. A helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében kizárólag az újratervezett fajok típusát és mennyiségét rögzítették.

Az ÁSZ a projektmegvalósítás ezen kockázatát még a számvevőszéki ellenőrzés előkészítése során jelezte a Kincstárnak 2023. május 31-i levelében, és kérte a támogatás kifizetésének felfüggesztését a számvevőszéki ellenőrzés lezárásáig. A Kincstár a helyszíni ellenőrzést követően a kifizetési igénylés ellenőrzése folyamatában 2023. június 28-án indította meg a Támogatási rendeletben foglalt szabálytalansági eljárást. A Kincstár a szabálytalansági eljárás eredményeként a Támogatási rendelet előírásai szerint szabálytalanságot állapított meg. Az irányító hatóság a szabálytalanság jogkövetkezményeként a Támogatási rendeletben meghatározottak szerinti jogkövetkezményt rendelte el és a támogatói okiratot a 2023. július 7-én kelt levelében visszavonta. Az irányító hatóság – helytállóan – a Támogatási rendeletben előírtakra hivatkozva vonta vissza a támogatói okiratot, amely szerint, ha a kedvezményezett megszegi a támogatási szerződésben (támogatói okiratban) foglalt kötelezettségeit vagy jogszabályi kötelezettségét, akkor az irányító hatóság jogosult a támogatási jogviszonyt megszüntetni. A 3. projekt esetében a tarvágás következtében a projekt céljának megfelelő megvalósítása – rövid időn belül – nem lehetséges. A fakivágással bekövetkezett a műveletek tartósságára vonatkozó 1303/2013/EU rendelet 71. cikk (1) bekezdés c) pontjában megfogalmazott tényállás, vagyis a projekt célkitűzéseiben olyan lényeges változás következett be, amely az eredeti célkitűzéseket veszélyeztette. A támogatói okirat visszavonása nélkül fennállt volna annak a kockázata, hogy kifizetés teljesítése esetén a kedvezményezettnek nyújtott támogatást vissza kell fizetni az Európai Bizottságnak.

A projektmegvalósítás nyomon követése

Az irányító hatóság a Támogatási rendelet 86. § (2) bekezdése alapján változás kezelését szolgáló intézkedést annak ellenére nem kezdeményezett, hogy a mérföldkőhöz kapcsolódó beszámolási kötelezettséggel érintett 7 kedvezményezett közül (az 1., 2., 3., 4., 5., 7. és 9. projektnél) 6 kedvezményezett esetében (a 2., 3., 4., 5., 7. és 9. projektnél) fennállt, hogy a támogatói okirat kibocsátásakor a támogatói okirat közlésének napját követő naptól számítva az abban meghatározott mérföldkövek teljesítési határideje lejárt. (A támogatói okirat jogerőre emelkedésének és az abban meghatározott mérföldkövek dátumait az egyes projekteknél a IX. sz. melléklet tartalmazza.)

A Kincstár a Támogatási rendelet 26. § (4) bekezdésében előírtak ellenére a támogatott projektek nyomon követésére irányuló együttműködési kötelezettségének nem tett eleget, mivel a támogatott projektek előrehaladását, különös tekintettel a mérföldkövek teljesítésére nem követte nyomon.

A Kincstár a Támogatási rendelet 144. § (1) bekezdés a) pontjában előírtak ellenére a projekt támogatói okiratnak megfelelő fizikai előrehaladását nem ellenőrizte. A mérföldkőhöz kapcsolódó beszámolási kötelezettséggel érintett 7 kedvezményezett közül 5 kedvezményezett esetében (a 2., 3., 4., 5. és 7. projektnél) nem állt rendelkezésre a Támogatási rendelet 120. § (1) bekezdésében, az ÁSZF 3.2. pontjában, illetve az ÁÚF 8.1. és 8.3. pontjában előírt, a projekt fizikai teljesítését, műszaki-szakmai előrehaladását, eredményességét, valamint hatékonyságát bemutató szakmai beszámoló. 1 kedvezményezett (a 7. projekt) mérföldkőhöz nem kapcsolódó kifizetési igénylést nyújtott be, 4 kedvezményezett tekintetében (a 2., 3., 4. és 5. projektnél) a projekt keretében felmerült költségek elszámolása érdekében benyújtott, mérföldkőhöz kapcsolódó kifizetési igénylések 8. pontja tartalmazott a mérföldkövek teljesítésére vonatkozó információkat, azonban a feltüntetett adatok a projekt műszaki-szakmai előrehaladásának, eredményességének és hatékonyságának bemutatására nem voltak alkalmasak, a részletes szakmai beszámolás követelményét nem teljesítették. A mérföldkövek teljesítésére vonatkozó adatok kifizetési igénylésekben való megjelenítése a 4 kedvezményezett esetében nem felelt meg az ÁÚF 8.3. pontjában előírt követelménynek, amely szerint a kedvezményezett *„köteles időközönként, illetve az utolsó mérföldkő elérését követően záró kifizetési igénylésben beszámolni a projekt keretében felmerült és elszámolni kívánt költségekről, valamint a szakmai beszámolóban a projekt pénzügyi és műszaki, szakmai előrehaladásának bemutatásával a projekt eredményességéről, illetve hatékonyságáról”*.

A Kincstár a kedvezményezettek Támogatási rendelet 120. § (1) bekezdésében előírt beszámolási kötelezettsége teljesítésének elmaradását a mérföldkőhöz kapcsolódóan benyújtott kifizetési kérelmek ellenőrzése során nem kifogásolta. A Kincstár a Támogatási rendelet 120. § (5) bekezdésében, az ÁÚF 8.4., valamint az ÁSZF 3.3.8. pontjaiban előírtak ellenére a támogatás folyósítását a beszámoló benyújtásának elmulasztására tekintettel nem függesztette fel és 2 kedvezményezett részére (az 5. projektnél az 1. kifizetési igénylést és a 7. projektnél) szabálytalanul kifizette az igényelt támogatást összesen 16 846 320 Ft összegben.

A Kincstár a Támogatási rendeletben előírtaknak megfelelően 2 kedvezményezett tekintetében (az 1. és 9. projektnél) a kifizetési kérelemhez kapcsolódó szakmai beszámoló ellenőrzését elvégezte, a szakmai beszámolót a kifizetési kérelem jóváhagyása keretében elfogadta.

JAVASLATOK

Az ÁSZ tv. 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében az ellenőrzött szervezet vezetője köteles a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az ellenőrzött szervezet vezetője nem küldi meg határidőben az intézkedési tervet, vagy továbbra sem elfogadható intézkedési tervet küld, az Állami Számvevőszék elnöke az ÁSZ tv. 33. § (3) bekezdése a) és b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

AZ AGRÁRMINISZTERNEK

---

1. *Vizsgálja felül a támogatási kérelmek, valamint a benyújtott kifogások elbírálásának folyamatát, figyelembe véve a jogszabályi és belső előírásokat, a számvevőszéki jelentésben foglalt megállapításokat a feltárt szabálytalanságok jövőbeni előfordulásának kiküszöbölése érdekében. Tegyen intézkedéseket a felülvizsgálat során feltárt szabálytalanságok megszüntetésére a források hatékony és célszerű felhasználása érdekében.*
2. *Intézkedjen valamennyi VP4-8.5.2-17 „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című pályázati felhívás keretében támogatott projekt kivizsgálása érdekében, figyelembe véve a jogszabályi és belső előírásokat, a számvevőszéki jelentésben foglalt megállapításokat. Tegyen intézkedéseket a feltárt szabálytalanságok megszüntetése érdekében.*

A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR ELNÖKÉNEK

---

1. *Tegyen intézkedéseket az ellenőrzési rendszer azon elemeinek működtetésére, valamint azon kontrolltevékenységek kiépítésére és megfelelő működtetésére, amelyek biztosítják a támogatási kérelmek egységes elvek szerinti jogosultsági ellenőrzését, az azokhoz kapcsolódó, saját hatáskörben kezelt kifogások azonos módon történő kezelését, a támogatások határidőben történő kifizetését, valamint a projektelőrehaladás nyomon követését és beszámoltatását.*

A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOKÉRT FELELŐS ELNÖKHELYETTESÉNEK

---

1. *Kezdeményezze a Kormányhivataloknál a VP4-8.5.2-17 „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című pályázati felhívás keretében kedvezményezett erdőgazdálkodók esetében a projekt megvalósítási helyszínéül szolgáló erdőrészek erdőterveinek felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a Kormányhivatal a fenntartási időszak végéig a projektcél elérését veszélyeztető változtatást (pl. fakivágások) lehetőség szerint ne engedélyezzen.*

MELLÉKLETEK

I. SZ. MELLÉKLET: ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

Alap közjóléti berendezés tartalom	A támogatható közjóléti létesítmény típusa szerint meghatározott, minimálisan elvárt közjóléti berendezés tartalom. (Forrás: Pályázati felhívás 4. számú melléklete)
Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások	Olyan beruházások, amelyeknek környezetvédelmi célokra, ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására és/vagy az érintett területen lévő erdő vagy erdős terület közjóléti értékének növelésére vonatkozóan vállalt kötelezettségek teljesítésére, illetve az ökoszisztémák éghajlatváltozás-mérséklési potenciáljának javítására kell irányulniuk, nem zárva ki a hosszú távon jelentkező gazdasági előnyöket. (Forrás: 1305/2013/EU rendelet 25. cikk (2) bekezdése)
Emelt közjóléti berendezés tartalom	A támogatható közjóléti létesítmény típusa szerint meghatározott, a minimálisan elvárt közjóléti berendezés tartalomtól túlmutató, többlet funkcióval bíró berendezés tartalom. (Forrás: Pályázati felhívás 4. számú melléklete)
Emelt plusz berendezés tartalom	A támogatható közjóléti létesítmény típusa szerint meghatározott, az emelt közjóléti berendezés tartalomnál többlet tartalmazó, egyedi engedéllyel rendelkező berendezés tartalom. (Forrás: Pályázati felhívás 4. számú melléklete)
EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
EMVA kiadások	Az EMVA végrehajtása a tagállamok és az Unió között fennálló megosztott irányítás keretében történik. Az EMVA uniós pénzügyi hozzájárulást biztosít a vidékfejlesztési támogatásra vonatkozó uniós jogszabályoknak megfelelően végrehajtott vidékfejlesztési programokhoz. (Forrás: 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ²⁷ 5. cikk)
Erdei életközösség természetességi állapota	A természetes folyamatok és a korábbi erdőgazdálkodás együttes hatására kialakult, vagy kialakított állapot a termőhelynek megfelelő természetes erdőtársuláshoz történő viszonyítása. (Forrás: Evt. 7. § (1) bekezdés alapján)
Erdei közjóléti berendezés	Az erdei közjóléti létesítményben, illetve erdőben vagy erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen önállóan elhelyezett, közjóléti célú, ingyenesen használható eszköz, építmény. (Forrás: Evt. vhr. 1. § (1) bekezdés 5. pont)
Erdei közjóléti létesítmény	Az erdei közjóléti berendezés, valamint az erdő látogatását, bemutatását, illetve az erdő közjóléti – turisztikai, üdülési, sportolási – szolgáltatásait biztosító fejlesztését szolgáló, erdei közjóléti berendezésből álló, erdőben vagy erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen kialakított erdészeti létesítmény. (Forrás: Evt. vhr. 1. § (1) bekezdés 6. pont)
Erdei kirándulóhely	Intenzíven látogatott, huzamosabb ott tartózkodást biztosító vagy kirándulási célt szolgáló közjóléti létesítmény, amely a kirándulók számára pihenési, rekreációs lehetőséget biztosít. (Forrás: 61/2017 FM rendelet 4. melléklet 2. tábla 7. pont)
Erdei pihenőhely	Rövid, legfeljebb néhány órás pihenésre szolgáló, jellemzően gyalogosan megközelíthető közjóléti létesítmény. (Forrás: 61/2017 FM rendelet 4. melléklet 2. tábla 8. pont)
Erdőgazdálkodó	Az erdészeti hatóság által vezetett erdőgazdálkodói nyilvántartásban szereplő tulajdonos vagy jogszerű használó. (Forrás: Pályázati felhívás 1. számú melléklete)

Erdőgazdálkodás üzemmódja	Az erdőgazdálkodás üzemmódja az erdő faállományával való gazdálkodás során – az erdő természetességi állapotra vonatkozó alapelvárásával, rendeltetéseivel, valamint az erdőgazdálkodás korlátozásaival összhangban – alkalmazandó erdőművelési és faállomány-gazdálkodási módszerek és eljárások átfogó rendszere. Az erdőgazdálkodás üzemmódja lehet: vágásos üzemmód, örökerdő üzemmód, átmeneti üzemmód és faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód. (Forrás: Evt. 29. § (1)-(2) bekezdés)
Erdőgazdálkodás – vágásos üzemmód	Az erdőgazdálkodás során az erdőben közel egykorú faállomány fenntartása és nevelése valósul meg, amely faállomány térben és időben rendszeres ciklikussággal véghasználatra és erdőfelújításra kerül. (Forrás: Evt. 29. § (2) bekezdés a) pontja)
Erdő rendeltetése	A fenntartható erdőgazdálkodás hosszú távú célját, lehetőségeit, illetve korlátozásait – egymással megfelelően összehangolva – az erdő rendeltetési határozatai határozzák meg. Az erdő rendeltetéseként védelmi, közjóléti és gazdasági rendeltetések határozhatók meg. (Forrás: Evt. 22. § (1)-(2) bekezdés)
Faállomány záródása	A faállományt alkotó fák koronavetületének és a faállomány által elfoglalt területnek százalékban kifejezett viszonyszáma. (Forrás: Evt. 5. § 12. pont)
Faültetvény	Jellemzően idegenhonos fafajokból vagy azok mesterséges hibridjeiből álló, szabályos hálózatban ültetett, intenzíven kezelt erdő. (Forrás: Evt. 7. § (1) bekezdés f) pont)
Fenntartási időszak	A projektmegvalósítás befejezésétől számított 5 év, amely alatt – a támogatás visszafizetésének terhe mellett – a kedvezményezett vállalja, hogy a projekt megfelel az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ²⁸ 71. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak. (Forrás: Támogatási rendelet 178. § (1) bekezdés alapján)
Funkcionalitás	Egy dolog működőképességére utal, amelyet adott szerep, vagy cél betöltésére terveztek meg, annak érdekében, hogy a dolog a rendeltetési céljának megfeleljen. (Forrás: ÁSZ saját meghatározás)
Helyszíni ellenőrzés	A helyszíni ellenőrzés a támogatási szerződés megkötése után elrendelhető, a projektmegvalósítás szakaszában, a záró kifizetési igénylés jóváhagyását megelőzően, illetve a fenntartási időszakban, a projektmegvalósítás helyszínén végzett ellenőrzés, tárgya a támogatást nyert projekt. (Forrás: Támogatási rendelet 1. melléklet 307.2., 313.1. pontok) A helyszíni ellenőrzés teljes körű, az adott projekttel összefüggő minden részletre kiterjedő tételes vizsgálatot jelent. (Forrás: ÁSZ saját meghatározás)
Helyszíni szemle	A támogatási kérelem adatai helyénvalóságának ellenőrzése és a szabálytalanságok megelőzése érdekében a projektmegvalósítás tervezett helyszínének felkeresése. EMVA támogatások esetén a helyszíni szemle célja a beruházás megtörténtéről, létezéséről, működéséről történő meggyőződés és a beruházási cél megvalósulásának igazolása. (Forrás: Korm rendelet 1. melléklet 15.1., 327/B.1. pontok) A helyszíni szemlén a beazonosításhoz tartozó dokumentumok és az elszámolásokat bizonyító, szűrőpróbaszerűen kiválasztott bizonylatok vizsgálata történik. (Forrás: ÁSZ saját meghatározás)
Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer (IIER)	A Vidékfejlesztési Programok tekintetében a Kincstár által a kifizető ügynökségi feladataival összefüggésben működtetett, az egyes intézkedések és kapcsolódó támogatások igazgatási és ellenőrzési feladatait támogató információtechnológiai rendszer. Az IIER továbbfejlesztéséről a Kincstár gondoskodik. (Forrás: VPSZ/1-2017 számú Együttműködési megállapodás)
Idegenhonos faj	A Kárpát-medence területén behurcolás vagy betelepítés következményeként megtelepedett – az Evt. vhr. 3. mellékletében meghatározott – erdei fafaj. (Forrás: Evt. 5. § 48. pont)

Intenzíven terjedő fafaj	Az adott termőhelyen, a környezetében lévő fás szárú növényeknél gyorsabban terjedő, és a többi faállomány alkotó fafajt növekedésével és térfoglalásával jellemzően kiszorító – az Evt. vhr. 3. mellékletében meghatározott – idegenhonos fafaj. (Forrás: Evt. 5. § 49. pont)
Irányító hatóság	A tagállam által a megfelelő szinten kijelölt, az uniós források kezeléséért és kontrolljáért felelős szerv. (Forrás: (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet ²⁹ 63. cikk (3) bekezdés alapján)
Kedvezményezett	A támogatásban részesített támogatást igénylő. (Forrás: Támogatási rendelet 3. § (1) bekezdés 14. pont)
Kifizető ügynökség	1. Az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi 7. cikke szerinti szervezet. (Forrás: Támogatási rendelet 3. § (1) bekezdés 18. pont); 2. A kifizető ügynökségek a tagállamok olyan szervezeti egységei vagy szervei, amelyek felelnek a 4. cikk (1) bekezdésében és az 5. cikkben említett kiadásokkal való gazdálkodásért és azok kontrolljáért. (Forrás: 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikk (1) bekezdés)
Kifogáskezelési eljárás	A támogatást igénylő vagy a kedvezményezett a kifizető ügynökség, illetve az irányító hatóság döntése ellen az agrárpolitikáért felelős miniszternek címzett kifogást terjeszthetett elő a döntéshozó szervnél. A kifogás kezelése során a döntéshozó szerv a kifogást megvizsgálta, amelynek eredményeként két módon járhatott el. Amennyiben a kifogás alapján megállapította, hogy korábbi döntése jogszabálysértő volt, úgy azt saját hatáskörben felülvizsgálta, ennek során a kifogásban foglaltaknak részben vagy egészben helyt adott és gondoskodott a jogszerű állapot helyreállításáról. Amennyiben a kifogás alapján korábbi döntése jogszerűségét állapította meg, úgy a benyújtott kifogást, az azzal kapcsolatos szakmai álláspontját és az ügyben keletkezett dokumentációt 15 napon belül köteles volt megküldeni az agrárpolitikáért felelős miniszternek elbírálásra. A kifogás elbírálása az agrárminiszter jogorvoslati feladatai körébe tartozott, annak során az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya az agrárminiszter nevében és megbízásából járt el. A kifogást - a kezelésének módjától függetlenül - a beérkezésétől számított 30 napon belül el kellett bírálni. (Forrás: Támogatási rendelet 153. § (2)-(3) bekezdései alapján ÁSZ saját meghatározás)
Közbenső szervezet	A vidékfejlesztési műveletek irányítására és végrehajtására az irányító hatóság által kijelölt szervezet, amely átruházott feladatait az irányító hatóság nevében, annak felügyelete mellett és felelősségi körébe tartozóan végzi. A közbenső szervezet átruházott feladatainak ellátásáról írásbeli megállapodásban kell rendelkezni. (Forrás: Támogatási rendelet 3. § 22. pont. 27. §, 1305/2013/EU rendelet 66. cikk (2) bekezdés)
Külső értékelő	Olyan állami projektértékelői jogviszonyban álló személy, aki keretszerződés alapján, annak megkötését követően szaktudása alapján végzi a tartalmi értékelést vagy a közbeszerzési értékelést. (Forrás: 2016. évi XXXIII. törvény az állami projektértékelői jogviszonyról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról 2. § 3. pont)
Pályázati felhívás	VP4-8.5.2-17 „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című Felhívás ¹⁻⁵ változatai együttesen
Projekt fizikai befejezése	Az az állapot, amikor a projekt keretében támogatott tevékenységeket a felhívásban és a támogatási szerződésben meghatározottak szerint elvégezték. (Forrás: Támogatási rendelet 3. § (1) bekezdés 40. pont)

Projekt pénzügyi befejezése	Az az állapot, amikor a projekt fizikai befejezése megtörtént, valamint a projektmegvalósítás során keletkezett elszámoló bizonylatok – szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő – kiegyenlítése megtörtént. A projekt pénzügyi befejezésének dátuma a projekt megvalósítási ideje alatt felmerült, a kedvezményezett által megfelelően elszámolt költségek közül a legkésőbbi kiegyenlítés dátuma. (Forrás: Támogatási rendelet 3. § (1) bekezdés 42. pont)
Projektmegvalósítás befejezése	Az az állapot, amikor a projekt fizikailag és pénzügyileg is befejezett, valamint a kedvezményezettnek valamennyi támogatott tevékenysége befejezését igazoló és alátámasztó kifizetési igénylését a kifizető ügynökség jóváhagyta és a támogatás folyósítása megtörtént. (Forrás: Támogatási rendelet 3. § (1) bekezdés 41. pont alapján)
Tanúsító szerv	A tanúsító szerv a tagállam által kijelölt köz- vagy magánjogi auditáló szerv. Amennyiben a tanúsító szerv magánjogi auditáló szerv, és az alkalmazandó uniós vagy nemzeti jog azt előírja, úgy a tagállam a szervet közbeszerzési eljárással választja ki. A tanúsító szerv nemzetközileg elfogadott auditszabványoknak megfelelően elkészített véleményt ad a kifizető ügynökség éves számláinak teljességéről, pontosságáról és valódiságáról, valamint belső ellenőrzési rendszerének megfelelő működéséről, és azon kiadások jogszerűségéről és szabályosságáról, amelyek tekintetében a Bizottságtól visszatérítést igényeltek. (Forrás: Támogatási rendelet 28/B. §, 1306/2013/EU rendelet 9. cikk (1) bekezdése)
Vidékfejlesztési Program	Magyarország 2014-2020-ra vonatkozó Vidékfejlesztési Programja, amely meghatározza a 7 éves időszakban Magyarország számára elérhető 4,2 Mrd EUR (3,4 Mrd EUR uniós és 737 M EUR nemzeti társfinanszírozási) költségvetési forrás felhasználásának prioritásait. (Forrás: ÁSZ meghatározás)
VP4-8.5.2-17 kódszámú pályázat	A Vidékfejlesztési Program 4-es prioritás „8.” intézkedéséhez tartozó VP4-8.5.2-17 „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című szakmai programot erdőgazdálkodók számára, a magyar erdők közjóléti, turisztikai funkciójának fejlesztése, az erdők közjavainak minden erdőlátogató számára ingyenesen történő elérésének megvalósítása érdekében hirdették meg 2017. március 29-én. A támogatási kérelmek benyújtási határideje 2017. május 31. - 2018. április 13. közötti időszak volt. A pályázati felhívás szerint a kitűzött cél: „A fejlesztések megvalósulása esetén a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővül.” Két célterületre lehetett pályázni: 1. erdei pihenőhely kialakítása vagy továbbfejlesztése, 2. erdei kirándulóhely és településkörnyéki kirándulóhely kialakítása vagy továbbfejlesztése. A támogatás vissza nem térítendő, a projekt megvalósítására a támogatói okirat hatálybalépését követően 24 hónap állt rendelkezésre. (Forrás: VP4-8.5.2-17 kódszámú pályázati felhívások)

■ II. SZ. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÖTT SZERVEZETEK JEGYZÉKE

ELLENŐRZÖTT SZERVEZETEK MEGNEVEZÉSE
Agrárminisztérium
Magyar Államkincstár
Miniszterelnökség

■ III. SZ. MELLÉKLET: ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK

FÓKUSZKÉRDÉS	ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK
1. A pályázati rendszer kialakítása és a pályázatokról való döntés megfelelően történt-e?	<p><i>Együttműködési megállapodások megkötése:</i> 1305/2013/EU rendelet 66. cikk (2) bekezdés 1306/2013 EU rendelet 9. cikk (1) bekezdés, 65. cikk (3) bekezdés Támogatási rendelet 26. § (3) bekezdés, 27 § (7) bekezdés</p> <p><i>Jogkörgyakorlók kijelölése:</i> 481/2021. Korm. rendelet 49. § a)-e) pont 549/2013. Korm. rendelet 49/F. § (1) bekezdés a)-e) pont 590/2022. Korm. rendelet 67. § a)-e) pont</p> <p><i>A pályázati felhívás elkészítése, összhangja az uniós és a hazai előírásokkal:</i> 1305/2013/EU rendelet (20) és (28) bekezdés, 10. cikk (2) bekezdés, 11. cikk, 25. cikk Támogatási rendelet 20. § 3. pont, 46. § (1) bekezdés, 47. § (3) bekezdés, 48. § (1) bekezdés Vidékfejlesztési Program 8.2.8.3.6. pont Pályázati felhívás 3.5.1. pont ÁÚF 8.6.1. pont „Képzési anyag támogatási kérelem elbírálásához” elnevezésű dokumentum 5. pont</p> <p><i>A pályázati feltételeknek való megfeleltetés – jogosultsági ellenőrzés:</i> Támogatási rendelet 60. § (1)-(4) bekezdés, 61. § (1) bekezdés, 153. § (3a) bekezdés Támogatási rendelet 1. melléklet 13.1. pont, 14.1. b) pont Pályázati felhívás 4.1. a) pont, 4.4.2. 1-3. pont ÁÚF 8. oldal 1. és 2. bekezdés</p> <p><i>A pályázati feltételeknek való megfeleltetés – tartalmi ellenőrzés:</i> Támogatási rendelet 61. § (1) bekezdés, 63. § (1) bekezdés, 70/A. § (1) bekezdés Pályázati felhívás 4.4.2. 3. pont „Képzési anyag támogatási kérelem elbírálásához” elnevezésű dokumentum 5. pont</p> <p><i>Kifogások kezelése a pályáztatás során:</i> Támogatási rendelet 60. § (3)-(4) bekezdés, 63. § (1) bekezdés, 68. § (1) bekezdés, 153. § (2), (3a), (4b) bekezdés Kifogáskezelési segédlet 2.2. pont</p> <p><i>Döntés a támogatási kérelmekről:</i> 1143/2014/EU rendelet (2)-(3) bekezdés 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet 3. melléklet 105/2015. (VI. 23.) Korm. rendelet Támogatási rendelet 64. § (1)-(2) bekezdés, 68. § (1)-(2) bekezdés, 79. § (1) bekezdés a)-k) pont Támogatási rendelet 1. melléklet 42.2. a)-b) pont, 42.2. e) pont, 44.1. pont</p>

	<p><i>A támogatói okiratok kibocsátása, módosítása:</i> Támogatási rendelet 78. §, 86. § (3) bekezdés Támogatási rendelet 1. melléklet 49.4. pont, 61.4. pont, 63. pont ÁÚF 2. pont Pályázati felhívás 3.5.2. pont, 4.2. pont</p>
2. A támogatások kifizetése szabályszerűen történt-e?	<p><i>Támogatási előleg kifizetése:</i> Támogatási rendelet 115. § (4) bekezdés c) pont Támogatási rendelet 1. melléklet 105.1. pont</p> <p><i>Időközi kifizetés teljesítése:</i> Számv. tv. 166. § (1) bekezdés, 167. § (1) bekezdés Támogatási rendelet 120. § (3) bekezdés, 122. § (2) bekezdés, 123. § (1) bekezdés, 129. § (1)-(2) bekezdés, 132. § (1)-(2) bekezdés, 133. § (1) bekezdés, 133. § (2) bekezdés a) pont, 134. § (2) bekezdés Támogatási rendelet 1. melléklet 135.1. pont, 137.1.-139.3. pont, 143.1. c) pont, 143.5. pont, 183.2. a) pont</p> <p><i>Záró kifizetés teljesítése:</i> Számv. tv. 166. § (1) bekezdés, 167. § (1) bekezdés Támogatási rendelet 122. § (2) bekezdés, 129. § (1)-(2) bekezdés, 132. § (1) bekezdés, 132. § (7) bekezdés, 133. § (1) bekezdés, 133. § (2) bekezdés a) pont Támogatási rendelet 1. melléklet 168.2. pont, 168.3. pont, 137.1.-139.3. pontjai, 170.1. pont, 171.1. pont, 173. pont, 175. pont, 183.2. a) pont</p> <p><i>A közbeszerzési eljárások utóellenőrzése:</i> Támogatási rendelet 98. § (4)-(5) bekezdés Támogatási rendelet 1. melléklet 139.1 pont</p>
3. Az ellenőrzési tevékenység ellátása megfelelő volt-e?	<p><i>Ellenőrzések tervezése, megalapozása:</i> 809/2014/EU rendelet 48. cikk (1) és (5) bekezdés, 49-50. cikk, 52. cikk Támogatási rendelet 1. melléklet 311.1. pont, 310.1. a) pont, 318.2. c) pont, 318.2. d) pont</p> <p><i>Helyszíni ellenőrzések, helyszíni szemlék:</i> 1303/2013/EU rendelet 71. cikk (1) bekezdés c) pont Támogatási rendelet 90. § (1) bekezdés e) pont, 146. § (5) bekezdés, 164. § (2) bekezdés a) pont, 164. § (3) bekezdés b) pont Támogatási rendelet 1. melléklet 212.2. pont, 323.1. h) pont, 326.2. pont ÁSZF 7.1 pont</p> <p><i>A projektmegvalósítás nyomon követése:</i> Támogatási rendelet 20. § 16. pont, 26. § (4) bekezdés, 86. § (2) bekezdés, 120. § (1)-(2) bekezdés, 120. § (5) bekezdés, 144. § (1) bekezdés a) pont ÁSZF 3.2. pont, 3.3.8. pont, 8.1. pont, 8.3. pont, 8.4. pont</p>

■ IV. SZ. MELLÉKLET: AZ ÁSZ ÁLTAL ELLENŐRZÖTT 20 PROJEKT ÉS EZEK FŐBB ADATAI

PROJEKT- AZONOSÍTÓ	MEGVALÓSÍTÁSI HELYSZÍN	A MEGÍTÉLT TÁMOGATÁS NAGYSÁGA
1. projekt	Encsencs	5 – 10 M Ft közötti
2. projekt	Nyíradony	60 – 65 M Ft közötti
3. projekt	Nyírmártonfalva	60 – 65 M Ft közötti
4. projekt	Nyíradony	60 – 65 M Ft közötti
5. projekt	Nyírmártonfalva	65 – 70 M Ft közötti
6. projekt	Nyíracsád	0 – 5 M Ft közötti
7. projekt	Debrecen	55 – 60 M Ft közötti
8. projekt	Nyíracsád	5 – 10 M Ft közötti
9. projekt	Gyöngyöspata	65 – 70 M Ft közötti
10. projekt	Vasszentmihály	35 – 40 M Ft közötti
11. projekt	Kószeg	-
12. projekt	Encsencs	-
13. projekt	Gyöngyös	-
14. projekt	Monostorpályi	-
15. projekt	Mecsek	35 – 40 M Ft közötti
16. projekt	Letkés	-
17. projekt	Lendvajakabfa	-
18. projekt	Vaja	-
19. projekt	Sajóvelezd	-
20. projekt	Pásztó	-
összesen:		473 151 952 Ft

Forrás: A Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

■ V. SZ. MELLÉKLET: A TÁMOGATÁSI KÉRELMEK ELLENŐRZÉSI ÉS ELBÍRÁLÁSI IDEJE A 20 PROJEKTNÉL

ELLENŐRZÖTT HATÁRIDŐK	1. PROJEKT	2. PROJEKT	3. PROJEKT	4. PROJEKT	5. PROJEKT	6. PROJEKT	7. PROJEKT	8. PROJEKT	9. PROJEKT	10. PROJEKT
A támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzésének elvégzése, kése delme*	7 hónap	7 hónap	7 hónap	7 hónap	5 hónap	7 hónap	3 hónap	6 hónap	2 hónap	4 hónap
A támogatási kérelemről hozott döntés kése delme**	17 hónap	34 hónap	38 hónap	34 hónap	27 hónap	20 hónap	20 hónap	43 hónap	23 hónap	21 hónap

Forrás: A Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

ELLENŐRZÖTT HATÁRIDŐK	11. PROJEKT	12. PROJEKT	13. PROJEKT	14. PROJEKT	15. PROJEKT	16. PROJEKT	17. PROJEKT	18. PROJEKT	19. PROJEKT	20. PROJEKT
A támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzésének elvégzése, kése delme *	4 hónap	2 hónap	2 hónap	7 hónap	9 hónap	2 hónap	7 hónap	8 hónap	7 hónap	8 hónap
A támogatási kérelemről hozott döntés kése delme**	x	x	x	44 hónap	20 hónap	14 hónap	x	18 hónap	x	x

Forrás: A Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

Jelmagyarázat

„x” Az eljárási cselekmény nem volt releváns az adott projektnél.

* A Támogatási rendelet 1. sz. melléklet 13.1 pontjában foglaltakat figyelembe véve a támogatási kérelem beérkezését követően elvégzett jogosultsági ellenőrzés (amely alatt a hiánypótlásra való felhívás elkészítésének napját értjük) esetében a kése dellemmel érintett hónapok száma.

** A Támogatási rendelet 68. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat figyelembe véve a pályázati felhívásban rögzített szakasz zárásától számított 40 napon túl meghozott döntés esetében a kése dellemmel érintett hónapok száma. Tekintettel arra, hogy a Támogatási rendelet 68. § (5) bekezdésében rögzített döntési határidőt felfüggesztő tényezők alkalmazására a Támogatási rendelet 68. § (1)-(2) bekezdése szerinti határidő lejártá után került sor, a határidőt felfüggesztő szerepük már nem érvényesülhetett, így a kése delmes napok meghatározásánál az ÁSZ nem vette figyelembe.

■ VI. SZ. MELLÉKLET: HATÁRIDŐTÚLLÉPÉS A KIFOGÁSOK ELBÍRÁLÁSÁBAN A 9 RELEVÁNS PROJEKTNÉL

ELLENŐRZÖTT HATÁRIDŐK	3. PROJEKT	5. PROJEKT	6. PROJEKT	7. PROJEKT	8. PROJEKT	9. PROJEKT	14. PROJEKT	16. PROJEKT	20. PROJEKT
A kifogás elbírálása *	19 hónap	17 hónap	20 hónap	20 hónap	10 nap	14 hónap	2 hónap	20 hónap	16 hónap

Forrás: A Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

*A Támogatási rendelet 153. § (2) bekezdésében foglaltakat figyelembe véve a kifogás beérkezését követő 30 napon túli elbírálás esetében a késedelemmel érintett hónapok száma.

■ VII. SZ. MELLÉKLET: A VÁLTOZÁSBEJELENTÉSEKET ÉRINTŐ HATÁRIDŐ TÚLLÉPÉSEK A RELEVÁNS 7 PROJEKTNÉL

ELLENŐRZÖTT HATÁRIDŐK *	1. PROJEKT	2. PROJEKT	3. PROJEKT	4. PROJEKT	5. PROJEKT	9. PROJEKT	10. PROJEKT
1. számú változásbejelentés elbírálása	9 nap	17 nap	65 nap	141 nap	50 nap	114 nap	38 nap
2. számú változásbejelentés elbírálása	20 nap	191 nap (NE)	352 nap (NE)	396 nap (NE)	igen	x	33 nap
3. számú változásbejelentés elbírálása	4 nap	92 nap (NE)	321 nap (NE)	382 nap (NE)	igen	x	12 nap
4. számú változásbejelentés elbírálása	x	x	57 nap	356 nap (NE)	igen	x	x
5. számú változásbejelentés elbírálása	x	x	x	148 nap	igen	x	x
6. számú változásbejelentés elbírálása	x	x	x	46 nap	x	x	x

Forrás: A Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

Jelmagyarázat

„igen” Az elbírálás határidőben megtörtént.

„NE” A változásbejelentés elbírálására nem került sor az ÁSZ ellenőrzésének lezárásáig, 2023. szeptember 30-ig, azonban eddig az időpontig eltelt késedelmes napok száma meghatározásra került.

„x” Az eljárási cselekmény nem volt releváns az adott projektnél.

*A Támogatási rendelet 86. § (3) bekezdésében foglaltakat figyelembe véve változásbejelentési kérelem beérkezését követő 30 napon túl meghozott döntés esetében a késedelemmel érintett napok száma, amelybe a Támogatási rendelet 1. melléklet 61.8 pontja alapján a hiánypótlási határidő nem számít bele.

■ VIII. SZ. MELLÉKLET: A KIFIZETÉSI IGÉNYLÉSEKET ÉRINTŐ HATÁRIDŐ TÚLLÉPÉSEK A RELEVÁNS 7 PROJEKTNÉL

ELLENŐRZÖTT HATÁRIDŐK/ PROJEKT- AZONOSÍTÓ	1. PROJEKT	2. PROJEKT	3. PROJEKT	4. PROJEKT	5. PROJEKT	7. PROJEKT	9. PROJEKT
Időközi/záró kifizetési igény ellenőrzése során a hiánypótlásra való felszólítás. (beérkezéstől számított 30 nap)	igen	9 nap	45 nap	84 nap	1. igen 2. 32 nap	83 nap	22 nap
Záró kifizetési igényléshez kapcsolódó hiánypótlási eljárás lezárása. (első hiánypótlási felhívás átvételét követő 60 nap)	52 nap	x	x	x	x	x	x
Időközi/záró kifizetési igénylésben szereplő összeg kifizetése. (beérkezéstől számított 45 nap + felfüggesztő tényezők időtartama)	42 nap	228 nap	x	329 nap	1. 31 nap 2. 229 nap	119 nap	45 nap
Időközi kifizetési igénylés elutasításáról tájékoztatás. (beérkezéstől számított 45 nap + felfüggesztő tényezők időtartama)	x	x	233 nap	x	x	x	x

Forrás: A Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

Jelmagyarázat

„igen” Az eljárási cselekmény a Támogatási rendeletben előírt határidőn belül történt.

pl.: 84 nap Az eljárási cselekmény késedelmesen, a Támogatási rendeletben előírt határidőt követő 84. napon történt, vagy az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének befejezéséig, 2023. szeptember 30-ig már 84 nap késedelemben volt az eljárási cselekmény.

„x” Az eljárási cselekmény nem volt releváns az adott projektnél.

■ IX. SZ. MELLÉKLET: A TÁMOGATÓI OKIRAT JOGERŐRE EMELKEDÉSÉNEK ÉS AZ ABBAN SZEREPLŐ MÉRFÖLDKÖVEK DÁTUMAINAK BEMUTATÁSA A BESZÁMOLÁSI KÖTELEZETTSÉGGEL ÉRINTETT 7 PROJEKTNÉL

MEGNEVEZÉS/ PROJEKT- AZONOSÍTÓ	1. PROJEKT	2. PROJEKT	3. PROJEKT	4. PROJEKT	5. PROJEKT	7. PROJEKT	9. PROJEKT
Támogatói okirat jogerőre emelkedésének dátuma	2019.11.22.	2021.02.18.	2021.06.12.	2021.02.21.	2021.09.30.	2021.10.29.	2019.11.06.
Támogatói okiratban meghatározott mérföldkövek elérési dátumai	2019.12.31.	2019.08.15.	2019.03.31.	2019.05.31.	1. mérföldkő: 2018.09.01. 2. mérföldkő: 2019.08.01.	1. mérföldkő: 2018.07.20. 2. mérföldkő: 2018.11.30. 3. mérföldkő: 2019.03.31.	1. mérföldkő: 2018.07.27. 2. mérföldkő: 2018.11.30. 3. mérföldkő: 2019.03.08.

Forrás: A Kincstár adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

■ X. SZ. MELLÉKLET: A PROJEKT-MEGVALÓSÍTÁSI HELYSZÍNEK ÉS A TERVEZETT ERDEI KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNY FŐBB ADATAI A 9 TÁMOGATOTT PROJEKTNÉL

	1. PROJEKT	2. PROJEKT	3. PROJEKT	4. PROJEKT	5. PROJEKT	6. PROJEKT	7. PROJEKT	8. PROJEKT	9. PROJEKT
A projekt-megvalósítási hely elhelyezkedése (erdészeti táj)	Nyírség	Nyírség	Nyírség	Nyírség	Nyírség	Nyírség	Nyírség	Nyírség	Mátra
A projekt-megvalósítási hely erdőállományának típusa a 2023. júniusi erdőterv alapján	akác	akác	akác*	akác	akác	akác	erdei fenyő	akác	kocsánytalan-, csertölgy
A fák kora a projekt-megvalósítási helyen a 2023. júniusi erdőterv alapján (év)	10	8	0	14	10	8	54	2	94 (alsó szinten 43 a kocsánytalan)
A vágásérettség ideje erdőterv alapján (év)	30	35	n.a.	35	35	30	80	35	110
A projekt-megvalósítási helyen a támogatási kérelem tartalmazott lombkoronaösvény beruházást	nem	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	nem
A közjóléti létesítményt tervező mérnök	"A" építészmérnök	"B" építészmérnök	"B" építészmérnök	"B" építészmérnök	"B" építészmérnök	"B" építészmérnök	"C" építészmérnök	"B" építészmérnök	"D" építészmérnök
A közjóléti létesítmény létesítési engedélyezési tervet készítő mérnök	"A" erdőmérnök	"B" erdőmérnök	"B" erdőmérnök	"B" erdőmérnök	"B" erdőmérnök	"B" erdőmérnök	"C" erdőmérnök	"B" erdőmérnök	"D" erdőmérnök
A közjóléti létesítményt kivitelező vállalkozó	"A" vállalkozó	"B" vállalkozó	"B" vállalkozó	"B" vállalkozó	"B" vállalkozó	"B" vállalkozó	"C", "D" vállalkozók	"E" vállalkozó	"E" vállalkozó

Forrás: A Kincstár és a Nemzeti Földügyi Központ adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

*A támogatási kérelem benyújtása időpontjában.

FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK

A jelentéstervezetet a Számvevőszék 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezet vezetőjének az ÁSZ tv. 29. §* (1) bekezdése előírásának megfelelően.

A jelentéstervezet megállapításaira az agrárminiszter és a Magyar Államkincstár elnöke észrevételt tett. Az ÁSZ tv. 29. § (3) bekezdésével összhangban az Állami Számvevőszék a Függelékben feltünteti a megállapításokkal kapcsolatban tett, el nem fogadott észrevételeket, és megindokolja, hogy azokat miért nem fogadta el.

Az Agrárminisztérium el nem fogadott észrevételei:

1. *„A jelentéstervezetben szereplő 1. javaslattal kapcsolatban arról tájékoztatom, hogy jelenleg is nyomon követhetőek a jogosultsági ellenőrzések során végzett ügyintézői és az ügyintézés felülvizsgáló vezetői-ellenőrzési lépések a Magyar Államkincstár által működtetett Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszerben (továbbiakban: IIER). Az IIER folyamatos fejlesztés alatt áll annak érdekében, hogy a jogszabályi előírások abban naprakészen megjelenjenek. Ennek megfelelően a közbenső szervezetként és emellett kifizető ügynökségként is eljáró Magyar Államkincstár belső eljárásrendjeit folyamatosan frissíti, amennyiben pedig egyes eljárásrendeknél a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóságának (a továbbiakban: IH) jóváhagyása szükséges, akkor a jóváhagyás beszerzése a Magyar Államkincstár feladatai közé tartozik. Az IIER-ben határidő figyelés is működik, ugyanakkor egyes esetekben előfordulhat az, hogy az ügyintézési határidő túllépése megtörténik, elsősorban a humán erőforrás hiánya miatt.”*

Az észrevétel a jelentés 30. oldalán, az Agrárminiszternek címzett 1. számú javaslatra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A számvevőszéki javaslat nem az IIER rendszerre vonatkozik, hanem a jogosultsági ellenőrzés folyamatának felülvizsgálatára és a javításra vonatkozó intézkedések megtételére. Az egyértelműség érdekében az 1. számú javaslatban megjelölésre kerültek a felülvizsgálati javaslattal érintett folyamatok.

2. *„Tájékoztatom, hogy jelenleg a Vidékfejlesztési Program (a továbbiakban: VP) zárása zajlik (2025. december 31-ig pénzügyileg zárni kell a projekteket), így külön intézkedési terv készítése az 1. pontban foglalt ajánlással kapcsolatban nem szükséges, hiszen jelenleg nyitva lévő pályázati felhívás nincs, új felhívás várhatóan már nem kerül meghirdetésre, a beadott, de még el nem bíralt támogatási kérelmek száma elenyésző (kevesebb, mint 1% az eddig a VP során benyújtott közel 472 ezer kérelemhez képest).”*

Az észrevétel a jelentés 30. oldalán, az Agrárminiszternek címzett 1. számú javaslatra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: Az intézkedési terv készítése az ellenőrzött szervezet vezetőjének ÁSZ törvényben rögzített kötelezettsége, így attól eltekinteni jogszerűen nem lehet. Továbbá a 2023-2027-ig tartó

---

* 29. § (1) Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevételre a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

Vidékfejlesztési Program keretében rendelkezésre álló források felhasználása során is szükséges csökkenteni az ÁSZ által feltárt szabálytalanságok esetleges bekövetkezésének kockázatát.

3. *„A jegyzőkönyv 11. oldalán szereplő azon megállapítás, amely szerint a támogatói okirat hatálybalépésekor lejárt teljesítési határidők módosítását nem kezdeményezte az IH nem helytálló, hiszen ilyen lebetősége („bivatalbóli kezdeményezés”) nincs az IH-nak, az IH a támogatói okirat kibocsátásakor a támogatási kérelemben rögzítettekhez van kötve. Módosítás kizárólag az ügyfél kérelmére lehetséges, amely változás-bejelentés IH jóváhagyásához kötött. Rögzíteni szükséges, hogy uniós támogatások program szintű felhasználására a vizsgált pályázati felhívás nem volt kihatással.”*

Az észrevétel az *Összefoglalás* részben a jelentés 10. oldal 6. bekezdés 2. francia bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A Támogatási rendelet 86. § (2) bekezdése megteremti a lehetőségét, hogy az irányító hatóság indokolt esetben változás kezelését szolgáló intézkedést tegyen. A kedvezményezettek általi megvalósítás ütemezésének egyértelmű meghatározása, ezáltal a projektek nyomon követhetőségének biztosítása érdekében a Támogatási rendeletben biztosított felhatalmazással élve a változás kezelése az irányító hatóság részéről indokolt és szükséges lett volna tekintve, hogy a 6 kedvezményezett esetében a támogatói okirat kibocsátásakor valamennyi mérföldkövő teljesítési dátuma eltelt és a támogatási kérelmekben megjelölt ütemezés avulását a késedelmes támogatói döntés eredményezte. Az uniós támogatások program szintű felhasználásának értékelésére az ÁSZ ellenőrzése nem terjedt ki.

4. *„A pályázati felhívás elkészítése, összhangja az uniós és hazai előírásokkal c. fejezetben (14. oldal) maga a jelentés írója is elismeri, hogy minden olyan fórumon keresztül ment a pályázati felhívás, amely fórumnak szükséges a pályázati felhívások minőségbiztosítása és véleményezése is. Ezek a fórumok – amelyekben nemcsak közigazgatási szakemberek, hanem a pályázati felhívás tématerületét felölelő külsős szakemberek is helyet kaptak – minden esetben támogatták a pályázati felhívás megjelenését, még a kifogásolt kiválasztási kritériumok vizsgálatakor is, így elmondható, hogy szakmai konszenzussal jelent meg a pályázati felhívás.”*

Az észrevétel a jelentés 15. oldalának 2. és 3. bekezdésében rögzített megállapításokra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A pályázati felhívás elkészítési folyamatának vizsgálata nem képezte az ÁSZ ellenőrzés tárgyát.

5. *„Hibásnak tartom a jelentéstervezet 15. oldalának 1 bekezdésében leírtakat, mert mind a pályázati felhívás, mind a támogatói okirat megfelelt a hatályos jogszabályokban és az Általános Útmutatóban (ÁÚF) rögzítetteknek. Az összes pályázati felhívás esetében a projekt megvalósítási határideje a támogatói okirat hatályba lépésétől kezdődik, ettől az időponttól tudja az IH a megvalósítást ellenőrizni, esetleges jogkövetkezményeket alkalmazni. De nem is kezdődhet máshonnan a megvalósítási határidő számítása, hiszen ekkor jön létre támogatási jogviszony az ügyfél és az IH között. Mindezekkel párhuzamosan lehetnek már olyan elszámolandó költségek, amelyek a támogatói okirat kibocsátása előtt keletkeztek (ezek jellemzően tervezői és egyes beruházási, projektmenedzsment költségek). Ezek a költségek a pályázathoz szorosan kapcsolódnak, a pályázat keretein belül elszámolhatóak.”*

Az észrevétel a jelentés 16. oldalának 1. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A kifogásolt számvevőszéki megállapítás nem az Agrárminisztérium észrevételében szereplő, a projekt megvalósítás határidejéhez kapcsolódik, hanem a projektmegvalósítás, illetve a projekt költségek elszámolhatóságának kezdő időpontjához, amit az irányító hatóság a támogatói okirat mintában nem a pályázati felhívás 3.5.1., illetve az ÁÚF 8.6.1. pontjaiban rögzített előírásoknak megfelelően határozott meg.

6. *„Jelzem Tisztelt Alelnök Úr felé, hogy a jelentéstervezet 15. oldalán hiányolt funkcionalitás, célszerűség, fenntarthatóság fogalmak egzaktt jelentését nem határozzák meg, így nem eldönthető részemről, hogy ezen követelmények megjelennek-e*

pályázati felhívásban. A fejezetben felsorolt követelmények meglétét, annak pályázati felhívásban történő szerepeltetését sem maga a Vidékfejlesztési Program, sem egyéb más uniós jogi aktus nem határozta meg, sőt az Európai Bizottság sem kötelezte Magyarországot a jelentéstervezetben rögzített követelmények alkalmazására.”

Az észrevétel a jelentés 16. oldalán, *A pályázati felhívás számvevőszéki értékelése* részben rögzített megállapításokra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: Az észrevétellel érintett számvevőszéki értékelés nem az előírt követelményeknek való megfelelést minősíti, hanem a támogatások célszerű, hatékony és társadalmilag hasznos felhasználása érdekében kialakított kritériumokat, előírásokat értékeli, azt, hogy a pályázati felhívásban megfogalmazottak, hogyan járultak hozzá a pályázati célok eléréséhez, biztosították-e a támogatott projektek fenntarthatóságát, támogatták-e az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztését, mint pályázati cél elérését. Továbbá az értékelés 2. mondatában példálózó jelleggel felsorolásra kerültek a funkcionalitást biztosító követelmények.

7. *„A jelentéstervezetben rögzítettek ellenére a hiánypótlások kezelése egységesen zajlik, mind a közbelső szervezetenél, mind a kifizető ügynökségnél, figyelemmel arra is, hogy a hiánypótlások kibocsátásának lehetősége, illetve az azokkal kapcsolatos ügyintézői és vezetői feladatok úgy az általános, mint a felhívás specifikus eljárásrendekben szerepelnek. Ugyanakkor a hiánypótlások, adategyeztetések kibocsátásakor különösen figyelemmel kell lenni arra, hogy a támogatói döntés megalapozott, az uniós forrás kibehelyezése pedig teljes egészében az előírásoknak megfelelő legyen.”*

Az észrevétel a jelentés 17. oldalán a négyzetbe foglalt és az 5. bekezdésben rögzített megállapításokra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: Az ÁSZ ellenőrzés megállapította, hogy az ellenőrzött 20 projekt közül 12 projekt esetében a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdésében előírtakat figyelmen kívül hagyva a jogosultsági ellenőrzés során többszöri hiánypótlást alkalmaztak, ezáltal a támogatási kérelemről nem a jogszabályban rögzített egyszeri hiánypótlás figyelembevételével döntöttek. Ezekben az esetekben a többszöri hiánypótlás lehetőségének biztosítása miatt a hiánypótlási eljárás eltért a többi, szabályszerű hiánypótlási eljárástól, azaz a hiánypótlási eljárások során nem egységes eljárást alkalmaztak, amivel megsértették a támogatási kérelmek egységes elbírálására vonatkozó elvet.

8. *„A jelentéstervezet 21. oldalán szereplő állítással ellentétben a projektek megvalósítási helyszínénél szolgáló erdőrészek esetében az erdőgazdálkodás üzemmódjának figyelmen kívül hagyása nem jelent kockázatot, hiszen a beruházást a fenntartási időszak végéig köteles fenntartani a pályázó.”*

Az észrevétel a jelentés 22. oldalán, *Az elbírálás és a döntés számvevőszéki értékelése* részben a négyzetbe foglalt megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: Az Agrárminisztérium észrevétele téves következtetést tartalmaz. Az erdőben alkalmazható erdőfelújítási eljárásokat és a fakitermelés módját az erdőgazdálkodás üzemmódja határozza meg, ezáltal annak figyelmen kívül hagyása kockázatot jelent a projektcél teljesülésére, a megvalósítási és fenntartási szakaszban egyaránt. Az erdőgazdálkodás üzemmódja az Evt. alapján lehet vágásos, örökerdő, átmeneti, faanyagtermelő, amely üzemmódok nem mindegyike biztosítja a projektcél teljesülését, továbbá a hosszú távú fenntarthatóságot, A VP4-8.5.2-17 „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” című pályázati felhívás tekintetében az 1305/2013/EU rendelet 25. cikke (Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások) előírta, hogy a beruházásoknak erdő vagy erdős terület közjóléti értékének növelésére vonatkozóan vállalt kötelezettségek teljesítésére kell irányulniuk, azaz önmagában a beruházás keretében beszerzett eszközök elhelyezése és fenntartása nem biztosítja a projektcél megvalósulását, a

kedvezményezetteknek az erdei környezetet is szükséges fenntartaniuk, mivel a beruházásoknak az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztését kell szolgálniuk.

9. „A 22. oldalon szereplő összegzésben megjelent egyéb feltételek alkalmazása nem ezen pályázati felhívás keretében, hanem egyéb az erdőtelepítésre, fenntartásra vonatkozó pályázati felhívások során került figyelembevételre.”

Az észrevétel a jelentés 23. oldalán, Az elbírálás és a döntés számvevőszéki értékelése rész Összegzés bekezdésében rögzített megállapításokra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A VP4-8.5.2.-17 kódszámú, "Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése" című pályázati felhívás a Vidékfejlesztési Program 4-es prioritásába tartozik, ezáltal az 1305/2013/EU rendelet 5. cikk (4) bekezdés a) pontjában rögzített, a 4. prioritáshoz kapcsolódó cél érvényesülését a pályázati felhívásban szükséges volt biztosítani.

A Magyar Államkincstár el nem fogadott észrevételei:

1. a) „A projektek fizikai megvalósulásának előrehaladását a kifizető ügynökség a benyújtott kifizetési igénylések ellenőrzése útján követi nyomon. Azon projektek tekintetében, amelyekhez kapcsolódóan az első kifizetési igénylés 12 hónapos határideje eredménytelenül eltelik, továbbá amelyeknél a projekt megvalósításának 24 hónapos határideje lejártát követően nem kerül benyújtásra záró kifizetési igénylés, az irányító hatóság kezdeményezésére felszólításra kerülnek kifizetési igénylés benyújtására. Amennyiben a felszólítást követően sem kerül benyújtásra kifizetési igénylés, a kifizető ügynökség javaslatot tesz az irányító hatóság felé a támogatási jogviszony megszüntetésére. A megállapítás téves, törlése szükséges.”
- b) „A beszámoló a kifizetési igénylésben elszámolni kívánt kiadások és csatolt alátámasztó dokumentumok összessége. Amennyiben kifizetési igénylés nem került benyújtásra, úgy a támogatás folyósításának felfüggesztése sem releváns. A téves megállapítás törlése szükséges.”
- c) „A szakmai beszámoló rögzítése és beküldése a kifizetési igénylés részeként az elektronikus ügyintézés felületen a „Mérőldkö” elnevezésű panelon történhet, vagy amennyiben a beszámoló terjedelme ezt indokolja, akkor a kifizetési igényléssel egyidejűleg csatolt dokumentumként nyújtandó be. Tehát amennyiben benyújtásra került a kifizetési igénylés, azzal teljesítette a kedvezményezett a beszámoló benyújtásának kötelezettségét is. A téves megállapítás törlése szükséges.”
- d) „A projekt pénzügyi és műszaki, szakmai előrehaladásáról a kedvezményezett a projekt megvalósítása során felmerült költségekről kiállított számlák és a teljesítést alátámasztó dokumentumok benyújtásával teljesíti. A téves megállapítás törlése szükséges.”

Az észrevételek az Összefoglalás részben, a jelentés 11. oldalán a 3. bekezdés 4. és 5. francia bekezdéseiben, valamint a jelentés 29. oldalának 3. bekezdésében rögzített megállapításokra vonatkoznak.

Az el nem fogadás indokolása: A Támogatási rendelet 120. § (1) bekezdésében, az ÁSZF 3.2. pontjában, illetve az ÁÚF 8.1. és 8.3. pontjaiban előírt szakmai beszámoló, amelyet a kedvezményezettnek a mérőldkövek elérését követően a projekt műszaki-szakmai előrehaladásáról szükséges benyújtania nem azonos a Támogatási rendelet 120. § (2a) bekezdésében nevesített kifizetési igényléssel, amelyet a projektköltségek elszámolása érdekében mérőldkövek között is be lehet nyújtani. A Támogatási rendelet 120. § (1) bekezdése alapján a kedvezményezetteknek lehetőségük volt mérőldköhöz nem kötődő kifizetési igénylést is benyújtaniuk, amely esetekben a szakmai beszámoló benyújtása nem volt releváns. Az ÁÚF 8.3. pontja egyértelműen meghatározza, hogy a kifizetési kérelemben a felmerült költségekkel szükséges elszámolni (pénzügyi megvalósítás), a szakmai beszámolóban pedig a projekt műszaki, szakmai előrehaladását, elért eredményeit (fizikai megvalósítás) kell bemutatni. A Támogatási rendelet 120. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az irányító hatóság a beszámolót ellenőrizni köteles, a 120. § (5) bekezdése értelmében az irányító hatóság a beszámoló benyújtásának elmulasztása esetén felfüggeszti a támogatás folyósítását. A 2., 3., 4., 5. és 7. projektekhez kapcsolódó kifizetési igénylések a projekt műszaki-szakmai

előrehaladását, a projekt eredményességét, valamint hatékonyságát bemutató szakmai beszámolót nem tartalmaztak.

2. „A kifjzető ügynökség nem az ÁSZ jelzése alapján, hanem az ügyintézési folyamat részként 2023.05.03-án elvégzett helyszíni vizsgálat eredménye alapján döntött szabálytalanságkezelési eljárás lefolytatásáról, amely a támogatási jogosultság megszüntetésével zárult. A hibás megfogalmazás javítása szükséges.”

Az észrevétel az *Összefoglalás* részben, a jelentés 11. oldalának 4. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A számvevőszéki megállapításban az "ÁSZ jelzését figyelembe vette" megfogalmazás szerepel és nem "ÁSZ jelzése alapján" megfogalmazás. A Magyar Államkincstár részéről 2023. május 3-án elvégzett helyszíni szemle jegyzőkönyvében kizárólag az erdőfelújítás ténye került rögzítésre, a jegyzőkönyv nem tartalmazott elmarasztaló megállapítást, nem rögzítette a tarvágás tényét. Az ÁSZ Elnöke a 2023. május 31-én kiadmányozott levelében javasolta a támogatás folyósításának felfüggesztését, amely levelet a Magyar Államkincstár 2023. június 5-én vette át. A szabálytalansági gyanú bejelentésére 2023. június 28-án került sor a Magyar Államkincstár ügyintézője részéről.

3. „A felhívás az alacsony keretösszege miatt kis mértékű veszélyt okozhatna csak. A jelentéstervezetből nem derül ki, hogy az ÁSZ a vizsgálata során áttekintette-e az eredményességi keret teljesülését, ám tudomásunk szerint a releváns P4 indikátor teljesülése nélkül a felhívás nélkül is igen magas.”

Az észrevétel az *Összefoglalás* részben, a jelentés 12. oldalának utolsó bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: Észrevételében a Magyar Államkincstár a számvevőszéki megállapítást (a veszélyeztetés tényét) nem vitatja, hanem a veszély mértékét magyarázza, amelyre vonatkozóan a jelentéstervezet nem tartalmaz értékelést tekintve, hogy az eredményességi keret teljesülésének vizsgálata nem képezte az ÁSZ ellenőrzés tárgyát.

4. a) „A ténylegesen kibocsátott TO-kban nem szerepelt ilyen kitétel, csak a sablonokban, kérjük törölni, mert nem helytálló az állítás.”

b) „Nincs ellentmondás, hiszen az 1305/2013/EU rendelet (60. cikk (2) bek. második albekezdés) biztosítja az IH számára a lehetőséget annak meghatározására, már a TK benyújtását követően megkezdheti a támogatást igénylő a beruházást a saját kockázatára”

Az észrevételek a jelentés 16. oldalának 1. bekezdésében rögzített megállapításokra vonatkoznak.

Az el nem fogadás indokolása: A számvevőszéki megállapítás a támogatói okirat minták nem megfeleltetésére irányul, ami a Magyar Államkincstár észrevételeben foglaltak alapján is helytálló. A támogatói okirat mintában alkalmazott határnapok nem voltak összhangban a pályázati felhívás és az ÁÚF előírásaival.

5. a) „a Felhívás 4.4.2 pontja szerint:

„1.) Nem hiánypótolható jogosultsági kritériumok:

- a) a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
- b) A támogatási kérelem a Felhívásban meghatározott határidőn belül került beadásra.
- c) A támogatási kérelem a Felhívásban meghatározott felületen került beadásra.
- d) a jelen felhívás 4.1. fejezetében leírt jogosultsági kritériumok igazolása. ”

A hivatkozott rendelkezést tévesen értelmezik az ÁSZ ellenőrei, ugyanis nem dokumentumokról, hanem jogosultsági kritériumokról van szó. A téves megállapítás törlése szükséges.”

- b) „A felhívás alapján nem a dokumentum nem hiánypótolható, hanem a jogosultsági kritérium. Vagyis nem lehet megfelelni a jogosultsági kritériumnak oly módon, hogy a kérelmező utólagosan nyilvántartásba veteti magát erdőgazdálkodóként. A téves megállapítás törlése szükséges.”
- c) „A felhívás nem írta elő az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vételről szóló igazolás benyújtását. A téves megállapítás törlése szükséges.”
- d) „Nem is kellett csatolni, mivel azt nem írta elő semmi. A téves megállapítás törlése szükséges.”
- e) „A pályázati felhívás 4.4.2. 1.) d) pontjában rögzítettek nem írták elő dokumentum benyújtását. A téves megállapítás törlése szükséges.”

Az észrevételek a jelentés 17. oldalának 2. és 3. bekezdésében rögzített megállapításokra vonatkoznak.

Az el nem fogadás indokolása: A pályázati felhívás 4.4.2. 1.) d) pontja rögzíti, hogy a nem hiánypótolható jogosultsági kritériumok közé tartozik a "felhívás 4.1 fejezetében leírt jogosultsági kritériumok igazolása". A felhívás 4.1. fejezet a) pontja alapján támogatási kérelmet a "jogerősen nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó" nyújthat be. A felhívás az erdőgazdálkodói státusz fennállásának igazolását előírta. A jogosultsági kritérium nem az erdőgazdálkodói státusz fennállása, hanem annak igazolása volt.

6. a.) „3. Többszöri hiánypótlás kérdésköre

A Tervezet általános megállapítást tesz annak tekintetében, hogy mind a támogatási kérelmek jogosultsági vizsgálata, mind az időközi kifizetési igénylések vizsgálata során megszegte a Támogató az egyszeri hiánypótlás követelményét. Az, hogy egy támogatási kérelem esetében több alkalommal is hiánypótlásra kerül sor, több okra vezethető vissza. Egyrészt az EMVA kedvezményezett köre egy nagyjából változatlanul mondható halmozott jelent. A támogatást igénylők jelentősebb része már a megelőző programozási időszakban is ügyféli minőséggel bírt, támogatást vett igénybe az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében is. A 2007-2013-as programozási időszak végrehajtási keretrendszer a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvényre épült, háttérjogszabálya annak hatályon kívül helyezéséig a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény volt. A 2007. évi XVII. törvény az általános közigazgatási elvekkel összhangban mindössze ugyanazon tárgyban tilalmazta az ismételt hiánypótlási felhívást. A támogatást igénylők oldaláról érkező, előző időszakbeli tapasztalatokra épülő igény indukálta a VP követendő eljárás finomhangolását. A korábbi időszaknak megfelelő eljárást azonban az EMVA sajátosságait egyáltalán nem ismerő, szabályozásért felelős tárca (Miniszterelnökség) nem engedte beépíteni a Támogatási rendeletbe, mondván, hogy az operatív programok irányító hatóságai felé nem kívánt gyakorlatot indíthatna el. A fentieket tudomásul véve a VP Irányító Hatósága az EMVA esetében az ÚMVP gyakorlatán nem kívánt változtatni. Álláspontunk szerint a diszkriminatív eljárás problémája sem merül fel, mivel minden ügyben minden ügyfelet érintően egységes eljárás kerül alkalmazásra. Másrészt, amennyiben a VP beruházási jellegű támogatásainak pályázati rendszerét szemléljük, úgy egyértelműen felfedezhető az a mintázat, hogy a pályázati felhívások szakaszos, új metódusa arra (az egyébként téves útra) kényszerítette a pályázókat, hogy – tartva a keretkimerüléstől, így a forráshiány miatti elutasítástól – minél hamarabb beadják a támogatási kérelmeiket, és ez minőségi romlást eredményezett. A pályázati felhívások – főként a ciklus első felében, de sajnos azóta is időnként jellemző – időbeli halmozódása miatt összetorlódott pályázatok komoly munkacsúcsokat eredményeztek, amelyek az egyébként is állandó erőforrás-hiány miatt a bírálatot végző kollégákra nagy nyomást helyeztek. A két tényező egyben váltotta ki azt, hogy egyrészt annak érdekében, hogy kimutatható forrásallokáció történhessen, másrészt azért, mert az apparátus esetleges hibázása miatt a támogatást igénylőket hátrány nem érheti, hiánypótlásokra és hiánypótlás kiegészítésekre egyaránt sor került. Harmadrészt, a támogatási kérelmek jogosultsági értékelésénél a beérkezett hiánypótlást követő dokumentum-vizsgálat feltárhat olyan szempontokat, amelyek – nem ugyanabban a tárgyban – ismételt hiánypótlást indokolnak. Amely eljárási lépéseknél a Támogatási rendelet alapján tisztázó kérdés lehetséges, abban az esetben sem kérhető már be további dokumentum. Mivel általános jogelvként a minden kétséget kizáróan nem bizonyított tény a támogatást igénylő terhére nem eshet, alapos okkal nyújtja be a kifogását az a

támogatást-igénylő, akivel a kérelem bírálata során meg sem kísérelték feloldatni az ellentmondást. Negyedrészt, egy hibás támogatói okirat a kifizető ügynökség feladatkörébe tartozó elszámolás alkalmával sokkal összetettebb problémát okoz, ezért a hibák alapjául szolgáló szempontokat a lehetőségekhez mérten már a támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzésének szakaszában meg kell próbálni orvosolni. Az uniós szabályok egyébként sem tartalmaznak megkötéseket az eljárás során a hiánypótlások lehetséges számára nézve, és az elmúlt közel tíz év egyetlen auditja (DG AGRI, ECA, KPMG, mint tanúsító szerv) sem kérdőjelezte meg az életszerűtlen hazai szabály miatti, a Támogatási rendelettel összhangban nem lévő, ugyanakkor uniós jogot nem sértő, következetes és a fentiek szerint kialakított eljárási gyakorlatot. A fentiek összegzéseként kérjük, hogy a Tervezet térjen ki azokra a szempontokra is, amelyek a többszöri hiánypótlást indukálták, ennek hiányában ugyanis téves következtetés vonható le a VP egészére tekintve, továbbá a hiánypótlás kiegészítés alkalmazása nélkül nem vált volna lehetővé a Vidékfejlesztési Program forrásainak (N+3 szabály miatt történő forrásvesztést is elkerülve) a kormányzati szinten kijelölt mértékű lekötése és felhasználása.”

b.) „A Jelentés tervezetére tett általános észrevételben részletesebben is kifejtésre kerül a kérdéskör. A hiánypótlás kiegészítés alkalmazása nem ütközik jogszabályba, amennyiben nem azonos tárgyban történik, vagy amennyiben a korábban nem megfelelően részletezett hiánypótlásra felszólítást orvosolja.”

c.) „A többszöri hiánypótlás alkalmazására vonatkozóan a jelentéshez fűzött általános észrevételben adott a Kincstár részletesebb leírást.”

Az észrevételek az Összefoglalás részben, a jelentés 11. oldalának 2. bekezdése 2. francia bekezdésében, illetve 3. bekezdése 1. francia bekezdésében, továbbá a jelentés 17. oldalának 5. bekezdésében és 24. oldalán a 2. fókuszkérdés Összegző megállapításában rögzített megállapításokra vonatkoznak.

Az el nem fogadás indokolása: A Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdése, 115/A. § (2) bekezdése, valamint 132. § (2) bekezdése egyértelműen rendelkezik az egyszeri hiánypótlás lehetőségéről.

7. a) „5. Kizárólagos forgalmazói nyilatkozat

A Tervezet megállapítása szerint a 13. számú támogatási kérelem elutasítása a kizárólagos forgalmazási nyilatkozat tekintetében nem volt helytálló. A Kincstár – közbelső szervezetként – fenntartja azon álláspontját, miszerint helytállóan került sor a támogatási kérelem elutasítására, s az elutasításban helytálló indoklás szerepel a kizárólagos forgalmazói nyilatkozat nem megfelelőségével kapcsolatban, miszerint nem felel meg azon követelménynek, hogy azonos funkcióval rendelkező eszköz, berendezés más forgalmazótól nem szerezhető be, vagy más gyártó nem lenne képes azonos funkciót ellátó berendezések gyártására. Lásd EU Bizottsági audit RD1R/2021/801/HU: 2.1 A „kizárólagossági nyilatkozat” alkalmazása a tagállamban. A megállapítás téves, törlése szükséges.

Részlet a vizsgálatot lezáró határozatból:

„Az M04.1.1.5. sz. projektet (Sertéstartó telepek korszerűsítése) illetően a TSz mintája 11. elemének elemzése során a DG AGRI megállapította, hogy nem teljesül az a követelmény, miszerint a költségek értékelését három összehasonlítható, független ajánlatra kell alapozni. A kedvezményezett „kizárólagossági nyilatkozatot” nyújtott be az „univerzális minirakodó” eszközre vonatkozóan, amelyben a szállító tanúsította, hogy ő az egyetlen olyan vállalkozás, amely ezt az eszközt forgalmazza. Ily módon az eszköz finanszírozása egyetlen ajánlaton alapult, ami nem felelt meg annak a pályázati felhívásban foglalt követelménynek, miszerint három – külső, független vállalatoktól származó – összehasonlítható árajánlatot kell benyújtani.

A projektpályázati felhívás IV. része biztosít egy eltérést rendkívüli körülmények fennállásának esetére: ennek értelmében abban az esetben, ha a beszerzendő eszköz „egyedi” és „különleges” jellemzőkkel bír, és a kedvezményezettnek nincs módja három ajánlatot beszerezni, lehetséges van arra, hogy az adott eszközre vonatkozóan egy, a forgalmazó/kereskedő által kiadott „kizárólagossági nyilatkozatot”, illetve egyetlen árajánlatot nyújtson be. Ennek eredményeképpen az említett műszaki eszközökre vonatkozó döntés és azok költségének értékelése olyan mentességen alapult, amelyről az alkalmazandó uniós

rendeletek nem rendelkeznek. Ennek következtében hiányzott a költségek észszerűségének megfelelő értékelése, mivel nem alkalmaztak egyéb referenciaköltséget, és nem végeztek piackutatást.

A magyar hatóságok nem nyújtottak be bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy az adminisztratív ellenőrzések keretében megtörtént a költségek észszerűségének a 809/2014/EU rendelet 48. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti, bármilyen egyéb módon történő ellenőrzése. Ezen túlmenően a szóban forgó eltérés korlátozza a versenyt, és a piacot pusztán nemzeti szintre szűkíti le, így ellentétes lehet néhány alapvető uniós elvvel, például a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével és az egyenlő bánásmód elvével.

A DG AGRI megállapította, hogy „A költségek észszerűségének megfelelő értékelése” kulcsfontosságú ellenőrzés működésében hiányosság állt fenn. Ez kockázatot jelentett az Alap számára.”

b) „A Kincstár, mint közbenső szervezet továbbra is fenntartja azon álláspontját, miszerint helytállóan került sor a támogatási kérelem elutasítására, s az elutasításban helytálló indoklás szerepel a kizárólagos forgalmazói nyilatkozat nem felelőségével kapcsolatban, miszerint nem felel meg azon követelménynek, hogy azonos funkcióval rendelkező eszköz, berendezés más forgalmazótól nem szerezhető be, vagy más gyártó nem lenne képes azonos funkciót ellátó berendezések gyártására. Lásd. EU Bizottsági audit RD1R/2021/801/HU: 2.1 A „kizárólagossági nyilatkozat” alkalmazása a tagállamban. A megállapítás téves, törlése szükséges.”

Az észrevételek a jelentés 18. oldal 2. francia bekezdésében rögzített megállapításra vonatkoznak.

Az el nem fogadás indokolása: A támogatási kérelem elutasításáról szóló értesítő levélben szereplő indoklás nem volt egyértelmű abban a tekintetben, hogy „más forgalmazó” alatt nem kizárólag magyarországi forgalmazó értendő.

8. „A fentiek alapján az Agrárminisztérium”

Az észrevétel a jelentés 18. oldalának 5. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: Az 5., 7. és 14. projekteknél a számvevőszéki megállapítás nem a kifogás elbírálása eredményeként hozott döntésre, hanem annak alapján a támogatási kérelemről való döntésre irányul, ami az irányító hatóság feladata. A 2. és 4. projekteknél az irányító hatóság döntött a saját hatáskörben történő elbírálásról, ezért ezeknél a projekteknél helytálló az irányító hatóság megnevezés.

9. „Ezekben az esetekben nem rendelt el újraértékelést az Agrárminisztérium, mint másodfok. A 14. projekteknél azért történt újbóli projektértékelés, mert a megismételt eljárás érdemben hathatott a pontszámra. A 14. projekt esetében a másodfokú hatóság bizonyos tételek esetében további tisztázást rendelt el, mely meg kellett előznie az újbóli projektértékelést. A megismételt eljárásban a jogosultsági vizsgálat 2022.06.21-én zárult, a harmadik értékelő pedig 2022.07.11-én végezte el a projektértékelést. A közreműködő szervezet 2022.07.13. napján átadta a kérelmet az IH számára.”

Az észrevétel a jelentés 18. oldalának 5. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A Támogatási rendelet 153. § (4b) bekezdése alapján a kifogásban foglaltaknak helyt adó döntés végrehajtása során az ismételt döntéshozatalra a kifogással támadott döntés meghozatalára vonatkozó eredeti határidő vonatkozik. Ez a döntési határidő a Támogatási rendelet 68. § (1) bekezdése alapján 30 nap. Az 5., 7. és 14. projektek esetében az irányító hatóság a jogszabályban előírt határidőben nem döntött. A 14. projekt esetében irányító hatósági döntés a számvevőszéki ellenőrzés lezárásáig nem született.

10. „A Kincstár közbenső szervezetként eljárva a kifogások felterjesztésekor nem értett egyet a kifogásokban foglaltakkal, ezért azokat elutasításra javasolta. Ez a tény nem került rögzítésre a megállapításban, így az ellenőrzési jelentés fontos tényeket mellőz, ezáltal torzít.”

Az észrevétel a jelentés 19. oldalának 1. francia bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A 2. és 4. projekteknél a Kincstár, mint az irányító hatóság nevében eljáró közbenső szervezet a Támogatási rendelet 153. § (3a) bekezdése alapján saját hatáskörben járt el és a Támogatási rendelet 60. § (3) bekezdését figyelmen kívül hagyva ismételt hiánypótlást alkalmazott. A Támogatási rendelet 153. § (3) bekezdésében szabályozott, a kifogások agrárminiszter részére történő felterjesztésére nem került sor. Az észrevételben foglaltakkal kapcsolatos dokumentumokat a Kincstár az ÁSZ részére nem adott át.

11. a.) „A hivatkozott rendelkezés az értékelésre vonatkozik. A másodfokú döntés tételekkel kapcsolatos tisztázást írt elő, mely a jogosultsági vizsgálathoz kapcsolódik, így ezt hiánypótlás kiegészítés keretében volt lehetséges tisztázni.”
b.) „A 7. projekthez benyújtott kifogást a másodfokú hatóság bírálta el EUJF/1995/2021 ügyiratszámú döntésében. A döntés nem tartalmazza tisztázó kérdés előírását, és nem is írhatta elő a Támogatási rendelet eljárási szabályaira tekintettel. Tisztázó kérdés a támogatási kérelmek jogosultság vizsgálata során nem, csupán tartalmi értékelése során alkalmazható. Az ÁSZ ellenőre tévesen értelmezte a másodfokú döntést, a téves megállapítás törlése szükséges.”

Az észrevételek a jelentés 20. oldalának 2. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkoznak.

Az el nem fogadás indokolása: A másodfokú hatóság (az agrárminiszter) EUJF/1995/2021 ügyszámú döntésében a támogatói okirat felülvizsgálatát rendelte el azzal, hogy az irányító hatóság a Támogatási rendelet 63. § (1) bekezdésében foglaltak szerint tisztázza, hogy az Ácsmunka tételek pontosan mit tartalmaznak. A támogatást igénylő kérelme a jogosultsági ellenőrzés alapján nem került elutasításra, hanem a tartalmi értékelés során az "Ácsmunka" tételt nem minősítették támogathatónak, azaz a tisztázandó kérdés a tartalmi értékeléshez kapcsolódott, amely értékelési szakaszban a Támogatási rendelet 63. § (1) bekezdése alapján a tisztázó kérdés alkalmazása a jogszerű, ahogyan az a másodfokú hatóság kifogásnak helyt adó döntésében is szerepel.

12. „Az állítás az ÁSZ álláspontját tükrözi, ugyanakkor fontos lenne rögzíteni, hogy a lemondó nyilatkozatban a kedvezményezett leírta azt is, hogy a globális vírusjárvány miatt kénytelen szigorú takarékosági intézkedéseket végrehajtani, hogy az alapvető feladatainak ellátása maradéktalanul teljesülhessen. A végkonklúzió is tartalmazza, hogy az adott gazdasági helyzetben nem tudja vállalni a megnövekedett önerőt.”

Az észrevétel a jelentés 20. oldalának 7. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A megnövekedett önerő annak következménye, hogy a megvalósítás nem tudott időben megkezdődni a támogatási kérelem elbírálásának késedelme miatt (a támogatási kérelmet közel 2 év alatt bírálták el). Az eltelt idő az árak emelkedését eredményezték, a támogatási kérelem benyújtásakor meglévő feltételek már nem álltak fenn a megvalósításhoz. A Kincstár által jelzett kiegészítés logikailag nem kapcsolódik a megállapításban rögzített tényekhez. A megállapítás az irányító hatósági döntés időpontját és a támogatói okirat megkötésének időpontját, mint tényt rögzíti. Továbbá nem a kedvezményezett általi lemondás időpontja, hanem annak oka releváns a jelentéstervezetben szereplő megállapítás tekintetében.

13. „Szükséges megjegyezni, hogy nem azonnal a támogatói okirat kézhezvételét követően mondott le a kedvezményezett.”

Az észrevétel a jelentés 20. oldalának 7. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A kiegészítés logikailag nem kapcsolódik a megállapításban rögzített tényekhez. A megállapítás az irányító hatósági döntés időpontját és a támogatói okirat megkötésének időpontját, mint tényt rögzíti. Továbbá nem a kedvezményezett általi lemondás időpontja, hanem annak oka releváns a jelentéstervezetben szereplő megállapítás tekintetében.

14. „Kérjük a megállapítás ezen részének törlését, mert minden tekintetben a jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartásával végzi a Kincstár a helyszíni vizsgálatra történő kijelölést (legyen az előzetes helyszíni szemle, helyszíni szemle,

helyszíni ellenőrzés és fenntartási ellenőrzés) valamint a vizsgálatokat. A kifizető ügynökség a 809/2014/EU bizottsági végrehajtási rendeletben előírt szabályoknak megfelelően végzett helyszíni ellenőrzést és helyszíni szemlét. (A BIZOTTSÁG 2014. július 17-i 809/2014/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályainak az integrált igazgatási és kontrollrendszer, a vidékfejlesztési intézkedések és a kölcsönös megfeleltetés tekintetében történő megállapításáról).”

Az észrevétel a jelentés 27. oldalán, a 3. fókuszkérdés Összegző megállapításában rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A Kincstár a 2., 3., 4., 5., 7. projektekhez kapcsolóan benyújtott kifizetési kérelmek esetén kizárólag a pénzügyi előrehaladást alátámasztó bizonylatok megfelelőségének ellenőrzését végezte el, a projekt műszaki-szakmai előrehaladását, a projekt eredményességét, valamint hatékonyságát bemutató szakmai beszámoló hiányát nem kifogásolta.

15. „A 3. projekt esetében nem került sor támogatás folyósítására, így olyan költség sem került elszámolásra az EU felé, amelyet vissza kellett volna fizetni.”

Az észrevétel a jelentés 28. oldalának 4. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A megállapítás nem az észrevételben jellettekről szól, hanem a támogatói okirat visszavonása elmaradásának kockázatát ismerteti. Az egyértelműség érdekében a megállapítás feltételes módban került megfogalmazásra.

16. „A támogatói okirat tartalmazza az alábbi rendelkezést, amellyel az irányító hatóság orvosolta az ütemezés avulását: *„Tekintettel arra, hogy a támogatási kérelemben rögzített első mérőföldkő időpontja a támogatói okirat közléséig eltelt, így a támogatási kérelemben ütemezett mérőföldkövek időbeli teljesítése várhatóan nem lehetséges, a támogatási kérelemben megjelölt, jelen Támogatói Okirat 4. számú mellékletében megjelenített ütemezés az egyes mérőföldkövek tekintetében a megjelölt időpontokhoz képest automatikusan 6 hónappal meghosszabbodik a Támogatói Okirat közlésének napját követő naptól számítva, kivéve, ha kifogás kerül benyújtásra. Abban az esetben, ha a Kedvezményezett számára ez a módosított ütemezés nem felel meg, akkor a Támogatási rendelet 86. § (1) bekezdése szerinti bejelentéssel eltérő ütemezést kérhet. A megállapítás törlése szükséges.”*

Az észrevétel a jelentés 29. oldalának 1. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A támogatói okirat kibocsátásakor valamennyi mérőföldkő teljesítési időpontja eltelt, közel két évvel korábbi volt. A támogatói okiratban szereplő rendelkezés alkalmazása esetén is fennállt, hogy a mérőföldkövek teljesítési időpontjai korábbiak voltak, mint a támogatói okirat kibocsátásának dátuma. Ezáltal a támogatói okiratban rögzített általános rendelkezés nem volt alkalmas az ütemezés avulásának kezelésére. Tekintettel arra, hogy a támogatási kérelemben megjelölt ütemezés avulását a késedelmes támogatói döntés eredményezte, így a Támogatási rendelet 86. § (2) bekezdésében rögzített felhatalmazással élve a kedvezményezettek általi megvalósítás ütemezésének egyértelmű meghatározása, ezáltal nyomon követhetőségének biztosítása indokolt lett volna az irányító hatóság részéről. Az egyértelműség érdekében a megállapításban megjelölésre került a határidő kezdő időpontja.

17. „A megállapítás nem helytálló, ugyanis a kifizetési igénylések ügyintézése minden esetben a 2014-2020-as programozási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében megvalósuló beruházási jellegű intézkedésekhez benyújtott kifizetési igénylések IIER-ben történő adminisztratív ellenőrzésének eljárásrendje alapján történik, amely többek között az alábbiakat írja elő.

Ellenőrizni kell, hogy

- a projekt részét képező beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma megfelel-e a vonatkozó pályázati felhívásban rögzítetteknek;
- tervezési költségek esetén a kapcsolódó dokumentáció kiállítási dátuma megfelel-e a vonatkozó felhívásban előírtaknak;
- az adott beszerzés műszaki, szakmai tartalma megegyezik-e a támogatói okirat alapján jóváhagyott támogatási kérelem műszaki, szakmai tartalma szerinti projekt tartalmával;
- az elszámolni kívánt kiadások a támogatói okirattal jóváhagyott projekt megvalósítása érdekében merültek-e fel;
- az elszámolni kívánt kiadások a pályázati felhívás alapján elszámolható kiadásnak minősülnek-e
- a felsorolás nem teljes körű, iránymutatásként szolgál, minden, a vonatkozó felhívásban, ÁÚF-ben, vagy egyéb jogszabályban, és különösen a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 6. mellékletében előírt feltételeknek való megfelelést szükséges vizsgálni."

Az észrevétel a jelentés 29. oldalának 3. bekezdésében rögzített megállapításra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A megállapítás nem az észrevételben ismertetett pénzügyi elszámolást alátámasztó dokumentumok vizsgálatára vonatkozik, hanem a projekt műszaki-szakmai (fizikai) előrehaladását bemutató, a Támogatási rendelet 120. § (1) bekezdésében szabályozott szakmai beszámoló benyújtása ellenőrzésének elmaradására. A 2014-2020-as programozási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében megvalósuló beruházási jellegű intézkedésekhez benyújtott kifizetési igénylések IIER-ben történő adminisztratív ellenőrzésének eljárásrendje észrevételben idézett szakasza is rögzíti, hogy "a felsorolás nem teljes körű, iránymutatásként szolgál, minden, a vonatkozó felhívásban, ÁÚF-ben, vagy egyéb jogszabályban, és különösen a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 6. mellékletében előírt feltételeknek való megfelelést szükséges vizsgálni". Azaz a Támogatási rendelet 144. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakkal összhangban "a projekt támogatási szerződésnek megfelelő fizikai és pénzügyi előrehaladását és azok összhangját" is.

18. „2., és 4. projektnél nem történt utalás.”

Az észrevétel a jelentés 42. oldalán szereplő táblázatban foglalt megállapításokra vonatkozik.

Az el nem fogadás indokolása: A VIII. számú mellékletben szereplő táblázat nem az utalások késedelmeit szemlélteti, hanem a kifizetési késedelmeket mutatja be az ellenőrzés lezárásig, azaz 2023. szeptember 30-ig. A 2. és 4. projekt esetén 2023. szeptember 30-ig már 228, illetve 329 nap volt a késedelmes napok száma a kifizetések tekintetében.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

¹ irányító hatóság	A Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága, majd 2018. május 22-től, a minisztériumok közötti jogutódlás következtében az Agrárminisztérium Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága
² kifogást elbíráló szerv	az agrárminiszter nevében és megbízásából eljáró, az Agrárminisztérium EU-s és Nemzeti Támogatások Jogorvoslati Főosztálya
³ kifizető ügynökség	A kifizető ügynökségi feladatok ellátásáért a Kincstár mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettese felel. A közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke szerinti kifizető ügynökségi feladatok ellátásáért felelős vezetői álláshelyen foglalkoztatott kormánytisztviselő szakmai kérdésekben önállóan jár el, akit a Kincstár elnöke a kifizető ügynökségi feladatok ellátásával összefüggésben nem utasíthat. A kifizető ügynökségi feladatok ellátásáért felelős vezetői álláshelyen foglalkoztatott kormánytisztviselő a kifizető ügynökségi feladatok ellátása során a hivatali szervezet vezetőjének minősül, a kifizető ügynökségi feladatok ellátásához szükséges mértékben más szervezeti egységek vezetőinek utasítást adhat. (Forrás: 310/2017. (X. 31.) Korm. rendelet 8. § (6) bekezdése, valamint 7/2021. (VIII. 13.) PM utasítás 7 § (1), (12) és (13) bekezdései alapján)
⁴ közbenső szervezet	A vidékfejlesztési műveletek irányítására és végrehajtására az irányító hatóság által kijelölt szervezet, amely átruházott feladatait az irányító hatóság nevében, annak felügyelete mellett és felelősségi körébe tartozóan végzi. A közbenső szervezet átruházott feladatainak ellátásáról írásbeli megállapodásban kell rendelkezni. (Forrás: Támogatási rendelet 3. § 22. pont., 27. §, 1305/2013/EU rendelet 66. cikk (2) bekezdés)
⁵ ÁSZ	Állami Számvevőszék
⁶ Magyar Államkincstár	Kincstár
⁷ EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
⁸ IIER	Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer: a támogatások igazgatási és ellenőrzési feladatait támogató információtechnológiai rendszer
⁹ 1305/2013/EU rendelet	AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2013. december 17-i 1305/2013/EU RENDELETE az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről európai parlamenti és tanácsi rendelet
¹⁰ Támogatási rendelet	272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
¹¹ 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet	549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről; hatályos 2014.01.01-2021.08.13.
¹² 481/2021. (VIII. 13.) Korm. rendelet	481/2021. (VIII. 13.) Korm. rendelet a Gazdaság-újraindítási Alap uniós fejlesztései fejezetbe tartozó fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről; hatályos 2021.08.14-2022.12.31.
¹³ 590/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet	590/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről; hatályos 2023.01.01-től
¹⁴ SZMSZ	7/2021. (VIII. 13.) PM utasítás a Magyar Államkincstár Szervezeti és Működési Szabályzatáról
¹⁵ ÁÚF	ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ az EMVA forrásból finanszírozásra kerülő intézkedésekre vonatkozó felhívásokhoz

<p>¹⁶ Felhívás₁₋₄</p>	<p>A VP4-8.5.2.-17 kódszámú „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” pályázati felhívás módosított változatai: Felhívás₁ hatályos: 2017.03.29-2017.09.26. között; Felhívás₂ hatályos: 2017.09.26-2017.12.21. között; Felhívás₃ hatályos 2017.12.21-2018.01.15. között, Felhívás₄ hatályos 2018.01.15-2018.04.05. között.</p>
<p>¹⁷ Felhívás₅</p>	<p>A VP4-8.5.2.-17 kódszámú „Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése” pályázati felhívás 2018.04.05-2019.02.19. között hatályos változata.</p>
<p>¹⁸ NÉBIH</p>	<p>Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal</p>
<p>¹⁹ ÉNGY</p>	<p>Építési Normagyűjtemény</p>
<p>²⁰ 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet</p>	<p>290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a kedvezményezett eljárások besorolásáról</p>
<p>²¹ 105/2015. (VI. 23) Korm. rendelet</p>	<p>105/2015. (VI. 23) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről</p>
<p>²² Evt.</p>	<p>Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény</p>
<p>²³ Evt. vhr.</p>	<p>61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról</p>
<p>²⁴ 1143/2014 EU rendelet</p>	<p>AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014. október 22-i 1143/2014/EU RENDELETE az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről</p>
<p>²⁵ 809/2014/EU rendelet</p>	<p>A BIZOTTSÁG 809/2014/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2014. július 17.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályainak az integrált igazgatási és kontrollrendszer, a vidékfejlesztési intézkedések és a kölcsönös megfeleltetés tekintetében történő megállapításáról</p>
<p>²⁶ ÁSZF</p>	<p>Általános Szerződési Feltételek a Vidékfejlesztési Program keretében támogatásban részesített kedvezményezettekkel kötendő támogatási szerződésekhez</p>
<p>²⁷ 1306/2013/EU rendelet</p>	<p>AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2013. december 17-i 1306/2013/EU RENDELETE a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről</p>
<p>²⁸ 1303/2013/EU rendelet</p>	<p>AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2013. december 17-i 1303/2013/EU RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről</p>
<p>²⁹ 2018/1046/EU rendelet</p>	<p>AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 RENDELETE az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről</p>

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | 1364 Budapest 4., Pf. 54
www.asz.hu | szamvevoszek@asz.hu
telefon: +36 1 484 9100